

Zorg&Techniek

editie 016 (juli-augustus-september 2017) - jaargang 5 - verschijnt driemaandelijks

een uitgave van Tenacs - erkenningsnummer P916718

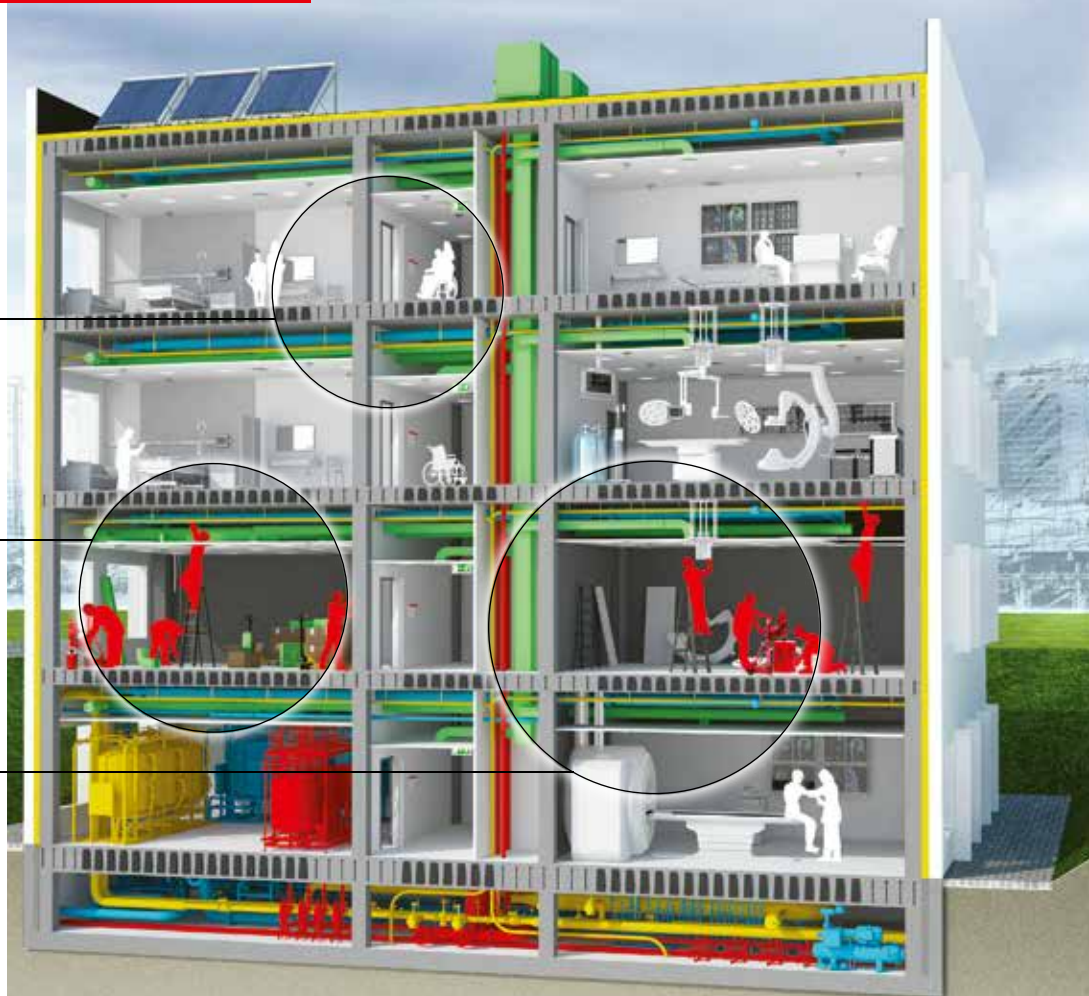
DE NIEUWE WET OP OVERHEIDSOPDRACHTEN: EEN GEMISTE KANS?	7
VERNIEUWING VAN HET KORTRIJKSE ZORGLANDSCHAP GAAT VOORT	11
IN BEELD: HET NIEUWE LAAGBOUWZIEKENHUIS MAAS EN KEMPEN	24

Is uw ziekenhuis flexibel?

Gebouwstructuur zonder balken of ondersteunende muren

Maximale herindeelbaarheid

Eenvoudig doorvoeren van technieken

Flexibele ziekenhuizen met Airdeck

NIEUW
 ZNA Antwerpen
 UZ Leuven Protonenbunker Leuven
 AZ Sint-Lucas Kinderpsychiatrie Brugge
 UZ Leuven Kinderpsychiatrie Fase IVb3 Leuven
 Ziekenhuis Maas en Kempen Maaseik
 UZ Leuven Fase IVb Vrouw & Kind Leuven
 UZ Leuven Fase VI Psychiatrie Leuven
 Ziekenhuis Oost-Limburg Genk
 Stedelijk Ziekenhuis Roeselare
 Virga Jesse Ziekenhuis Hasselt

“Een ziekenhuis bouwen moet snel, eenvoudig en effectief verlopen. Bij Airdeck begrijpen we de complexiteit van het vak. Met veel know-how, de juiste aanpak en onze unieke methode van co-ontwikkeling, dragen wij bij tot het leveren van excellente gebouwstructuren met blijvende flexibiliteit voor toekomstige wijzigingen.”

Airdeck Building Concepts nv
 Prins Bisschopssingel 36 bus 7
 3500 Hasselt
 T +32 11 37 48 00
 F +32 11 26 96 01
 info@airdeck.com
www.airdeck.com

Vragen over uw project?
Raf Poppe
 Business Developer
raf@airdeck.com
 Mobile: +32 473 83 21 85

Zorg.tech is klaar voor de toekomst. Gaat u met ons mee?

Beste leden,
Beste lezers,

Zoals we in het vorige magazine aankondigden is *de VTDV* niet langer. Voortaan gaat onze organisatie door het leven als **Zorg.tech**. Op ons VTDV-congres op 19 mei jongstleden in Genk werd onze nieuwe naam onthuld.

In het kader van onze langetermijnvisie hadden we verschillende brainstorms gehouden met het bestuur. Ook over onze naam. VTDV is een afkorting waar velen hun tong weleens in verdraaiden. Met **Zorg.tech** opteren we nu voor een naam die meteen ook duidelijk maakt waar onze vereniging voor staat.

We kiezen voor een frisse blauwe kleur in ons beeldmerk en niet toevallig voor **Zorg PUNT tech**. Hiermee willen we aangeven hoe we voortaan ook digitaler steeds meer aanwezig willen zijn voor onze leden. De drie strepen in de E van Tech kunnen eveneens op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. De drie kringwerkingen waaruit onze vereniging bestaat, maar je kan er ook een schroef in zien. En schroeven zorgen voor verbinding. Dat is exact ook wat we met **Zorg.tech** willen bereiken: de technische profielen uit de zorg onderling verbinden, maar ook met toeleveranciers, overheid, studiebureaus, architectenbureaus... Samen willen we de zorg op technisch vlak naar een hoger niveau tillen. Doet u mee?

Ons ledenblad **Zorg&Techniek** blijft u onder dezelfde naam informeren over onze studieavonden, congressen, toekomst... en vooral over wat leeft in de technische hoeken van de zorgsector. Voor deze editie geef ik u graag als leestip specifiek het artikel mee rond de nieuwe wetgeving rond overheidsopdrachten waarin specialist Rudi Claeys aan het woord komt.

Namens het bestuur van **Zorg.tech**
Eddy De Coster, Voorzitter

ZH Maas en Kempen Maaseik | RF30 draaideur met PU kantlatten en glaslatten, zijlicht
(beglazing met lamellen, elektrisch bediend)

ZH Maas en Kempen Maaseik
Foto boven: RF30 schuifdeuren met PU kantlatten en glaslatten voor operatie kwartiers
Foto onder: RF30 draaideur met bovenlicht en PU kantlatten

Open de deur naar spraakmakende innovatie.

Eribel produceert deurgehelen die perfect worden afgestemd op de strenge eisen van de zorgsector.

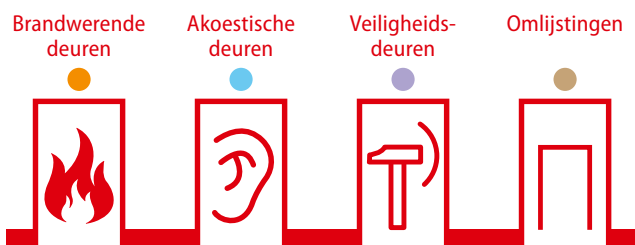
Brandwerende deuren, akoestische deuren, veiligheidsdeuren: het productengamma is uiterst compleet en biedt tal van innovatieve oplossingen.

Innovatie zit diep ingebed in het dna van Eribel.

Neem nu de droog gemonteerde metalen omlijsting: een ingenieus systeem met drie elementen die op de werf zelf in elkaar worden geklikt. Daarmee heeft Eribel een ware revolutie ontketend.

Maar Eribel is nog veel meer, van de R&D-afdeling met eigen testinfrastructuur tot de computergestuurde fabricage en de loepzuivere afwerking. De nauwgezette plaatsing, door onze eigen dienst of door geselecteerde partners, is de kroon op het werk.

Wilt u meer weten over onze oplossingen voor de zorgsector? Bel 03 314 70 23 of stuur een mailtje naar info@eribel.be.

07

De nieuwe wet op overheidsopdrachten

11

Vernieuwing van het Kortrijkse zorglandschap

24

Het nieuwe laag-bouwziekenhuis Maas en Kempen

- 14 AZ Sint-Lucas: reconversie van oude textielfabriek naar moderne kantoren
- 19 Op bezoek bij de technische koppen van het Sint-Franciskusziekenhuis in Heusden-Zolder
- 29 VVZ-voorzitter Jan Vanrusselt: "Erkenning zou zorgen voor stroomversnelling"
- 32 Freddy Naten: een bijzondere carrière
- 38 Terugblik op het VTDV Congres 2017
- 40 Verslag van het IFHE-EU Congres in Bologna
- 43 Daniela Pedrini, de nieuwe voorzitter van het IFHE-EU

inhoud.

Zorg & Techniek

Zorg&Techniek is een uitgave in samenwerking met Zorg.tech

Advertentie-exploitatie

Monique Vandenhulle

+32 473 22 18 43

Vincent Govaert

+32 473 91 00 93

Prepress en druk

Graphius Gent

Redactieraad

Martin Claeys

Ondervoorzitter Zorg.tech

Roger Albertijn

Commissaris Zorg.tech

Marc Jackmaert

Adjunct-secretaris Zorg.tech

Günther Bekaert (actualcare.be)

Vincent Govaert (actualcare.be)

Monique Vandenhulle (actualcare.be)

Oplage

2750 exemplaren postbedeeld

Doelgroep & verspreiding

Gratis, op naam en onder blister naar algemene en technische directies van de Vlaamse zorginstellingen, producenten & toeleveranciers, studie- en architectenbureaus en de leden van Zorg.tech

Abonnement

€ 80,00 per jaar

Verantwoordelijke uitgever

Vincent Govaert

Kortrijksesteenweg 220

9830 Sint-Martens-Latem

+32 473 91 00 93

Beeld cover

Shutterstock

Overname van artikelen en illustraties, geheel of gedeeltelijk, alleen na schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van advertenties en content reportages.

interalu
SMART CEILINGS

Interalu
klimaatplafonds

- gezond binnenklimaat
- hoge flexibiliteit
- optimale akoestiek

www.interalu.eu
T 03 830 74 00
info@interalu.eu

LCC
PLAFONDS
VISION IN CEILINGS

Metalen LCC-Plafonds

Belgisch, duurzaam
kwaliteitsproduct

- onderhoudsvriendelijk
- lange levensduur
- brandstabil

www.lcc-plafonds.be
T 03 897 13 00
info@lcc-plafonds.be

De nieuwe wetgeving rond overheidsopdrachten: een gemiste kans?

Op 30 juni 2017 trad de nieuwe wetgeving rond overheidsopdrachten in werking. Op de website www.overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten vindt u hierover alle nodige informatie, maar wij gingen alvast even te rade bij Rudi Claeys om enkele kanttekeningen te maken bij de nieuwe wetgeving.

Rudi Claeys (VOF CARU) was in het verleden al enkele keren gastspreker op congressen en studiemomenten van Zorg.tech. Als **consultant** gespecialiseerd in onder meer **overheidsopdrachten** is hij vaak op pad om **vormingen** te geven. Normaal gezien betekenen de zomermaanden een welkome rustige periode, maar de timing van de aangepaste wetgeving, 30 juni 2017, laat dat deze zomer niet toe.

Sinds **30 juni 2017** geldt namelijk de nieuwe regelgeving omtrent overheidsopdrachten. Deze is van toepassing **op alle overheidsopdrachten** die **vanaf die datum bekend** werden gemaakt of waarvoor **vanaf die datum deelnemers werden uitgenodigd** om zich kandidaat te stellen of een offerte in te dienen in het geval een bekendmaking niet verplicht is. Opdrachten die eerder werden bekendgemaakt of waarvan de uitnodiging tot indiening van

offerte eerder verstuurd werd vallen **nog steeds onder de vorige regelgeving**.

De eerste basiswet betreffende overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten kwam er in **1993**, met uitvoering in **1996**. Dat is nog altijd de basis waar tegenwoordig op voortgebouwd wordt. In **2006** volgde een eerste aanpassing van dat basiskader, met uitvoering in **2013**. De wet die nu uitgevoerd wordt, sinds 30 juni **2017**, dateert echter pas van **2016**. “Het valt op hoe de uitvoeringstermijn beduidend korter is,” vertelt Rudi Claeys, “al zijn de doorgevoerde aanpassingen dan ook minder ingrijpend. Het is vooral een aanpassing aan de Europese terminologie en richtlijnen. Ik zie het **vooral als een soort van esthetische chirurgie op het verleden en niet een toekomstgerichte operatie.**”

“Het is jammer dat men niet van een leeg blad gestart is, tabula rasa, maar de vorige wetgeving gewoon wat opgelapt heeft. Het is veeleer een rechtzetting van het verleden dan het inzetten van een nieuwe koers met de blik op de toekomst. Een gemiste kans.”

“Hadden we niet beter wat **meer tijd en ruimte ingebouwd**? Men streeft bijvoorbeeld naar digitaal verkeer ten koste van het ouderwetse systeem met papieren offertes en dubbel gesloten omslagen, maar blijkbaar is **het digitaal apparaat** hierrond pas klaar in de periode 2018-2020. Dit doet een beetje denken aan **het Tax-on-Webverhaal...**”, betreft Rudi Claeys. “Die extra tijd kon dan ook benut worden om **echt eens van 0 die wetgeving af te stemmen op de huidige noden en moderne tijden** met een volledig nieuwe beschrijving. Nu worden de bestaande teksten alleen maar wat **opgelapt** in de stijl van *Paragraaf X onder artikel 99 wordt als volgt aangepast...*”

“Het betekent uiteraard een verbetering voor de instellingen, maar er was meer mogelijk geweest. Enkele heilige huisjes blijven overeind. Men paste zich opnieuw meer aan de bouwwereld aan dan aan de eigenlijke noden en wensen van de (zorg)-instellingen.”

Met de nieuwe wetgeving worden de **drempelbedragen aangepast**. Hierdoor zijn er meer onderhandelingsmogelijkheden mogelijk ten opzichte van de klassieke procedures vroeger. Vroeger kon je werken met een aanvaarde factuur tot 8500 euro, maar nu gaat dat tot 30.000 euro (excl. btw). De onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking (vroeger: *onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking*) ziet er ook wat anders uit: je kan 3 deelnemers uitnodigen en het toepassingsgebied is opgetrokken van 85.000 euro naar 135.000 euro. Voor een mededingingsprocedure met onderhandeling (vroeger: *onderhandelingsprocedure met bekendmaking*) ligt dit cijfer voortaan vast op 209.000 euro voor leveringen en diensten en voor werken nu tot 75.0000 euro in plaats van de vroegere 60.0000 euro. De procedures zelf zijn op zich weinig gewijzigd, maar het wordt in elk geval even wennen aan **de nieuwe terminologie**.

“Een opvallend accent is ook dat **het overwegende belang van de prijs verschuift naar de totale levenscyclus**, de Total Cost of Ownership wordt dus mee in rekening gebracht. Men gaat dus verder kijken dan alleen maar de bouw, het volledige kostenplaatje wordt nu in rekening gebracht. En dat is uiteraard goed”, licht Rudi Claeys. “DBFM. Het bouwen en het onderhoud in 1 pakket: Design, Build, Finance and Maintenance. En ook wat leveringen en diensten betreft wordt voortaan gekeken naar de totale levenskostencyclus.”

“De (zorg)instellingen zijn dus minder gebonden, hebben meer marges en de termijnen kunnen ingekort worden dankzij het digitale verkeer. Het resultaat: men kan sneller en beter moderniseren.”

De nieuwe wetgeving is wel degelijk een stap voorwaarts, zo hoort het ook, maar Rudi Claeys ziet nog enkele werkpunten. “Als men de mogelijkheden wil gebruiken die gecreëerd zijn, dan zou men **intern ook nog tot een betere werking kunnen komen**. Er gaan meer mogelijkheden schuil in de wetgeving dan er op dit moment naar buiten komen en vertaald worden in de bestekken. Dan denk ik onder meer aan de tijdsplanning van de overheidsopdrachten. Die gebeuren nu **te vaak in een context van paniek of druk**: *We hebben dringend dit en dat nodig, we moeten zo snel mogelijk in actie schieten*. Nee, er is nood aan meer planning, via raamovereenkomsten bijvoorbeeld. Jaar X doen we deze opdrachten, jaar X+1

staan die opdrachten op til, enzovoort. Een mooie door-dachte cirkel maken.”

“Ook in de bestekken zie ik veel ruimte voor verbetering. Men houdt te veel vast aan tradities. De bestekken die we zien verschijnen zijn al te vaak **veel blabla en weinig boemboem**. Concreet omdat je er geen effectieve maatregelen voor de uitvoering in terugvindt. Op 20 pagina's bestek zijn er 16 *blabla* en slechts 4 echt nuttig. Heel wat modellen worden ook gewoon copy-paste overgenomen door de studie bureaus en dat helpt daar niet bij. **Ik wacht op het studie bureau dat zich op dat vlak kan en wil onderscheiden.**

“Voor mij moet een studie bureau zich met het technische luik van een overheidsopdracht bezighouden en niet met het juridische aspect. Of als ze de totaalopdracht willen, dat ze iemand met voldoende ervaring rond contractuele bepalingen inzetten om de bestekteksten echt goed uit te werken. Zodat ze echt weten wat er in vermeld staat. Dan heb ik het niet over de technische inhoud, daar weten ze alles van, maar over het juridische aspect. Eigenlijk is dat niet meer dan logisch. Je vraag toch ook niet aan een jurist om de plannen van een bouw te maken, waarom zou dat omgekeerd dan wel het geval zijn?” ■

Weg met het modelbestek!

“Een modelbestek heeft eigenlijk geen zin, want een goed bestek is uniek en dynamisch. Het past zich aan in functie van de opgedane ervaring”, wijst Rudi Claeys aan. In zijn consultancy probeert hij mensen het volgende stramien bij te brengen:

1. Een goed bestek start met een gedegen voorbereiding dat voldoende tijd krijgt.
2. Op basis van het voorbereidende werk wordt een performant bestek gecreëerd.
3. Op basis van het performante bestek wordt een perfecte uitvoering mogelijk.

“En loopt er toch iets fout? Dan nemen de uitvoerders contact op met de voorbereiders, die ondertussen al aan een volgende opdracht bezig zijn, maar toch gewoon netjes de cirkel rondmaken. Met dergelijke strategische tijdsplanning kan meest gerealiseerd worden.”

» Xesar – De veelzijdige beveiliging ◀

Ontwikkeld en geproduceerd in Oostenrijk, biedt dit elektronisch sluitsysteem voor bedrijven een groot aantal producten en toepassingsmogelijkheden, net als een tijdloos mooi ontwerp. Met het virtuele netwerk wordt Xesar nu noch transparanter, comfortabeler en veiliger.

www.evva.com

Creating healthy spaces

Aangename binnentemperaturen in Ziekenhuis Moeskroen

Renson Topfix Max beschermt centrale
traphal tegen de zon

Content reportage

Een centrale traphal is het eerste wat je ziet wanneer je het 'Centre Hospitalier de Mouscron' (kortweg CHM) binnenkomt. De hoofdas die het ziekenhuis in tweeën deelt grossiert in daglicht met dank aan de 3 glazen dakkoepele. Dat dat in de hal helaas ook tot hoog oplopende temperaturen kon leiden, is nu gelukkig verleden tijd dankzij de Topfix Max buitendoekzonwering van Renson.

Nood aan daglicht én buitenzonwering

Jérémie Leleu (technisch verantwoordelijke CHM): "we zijn er al langer van overtuigd dat je enkel met buitenzonwering kan voorkomen dat binnenvallend zonlicht tot oververhitting kan leiden. De centrale traphal in het ziekenhuis is daar het mooiste voorbeeld van: door de zon tegen te houden nog voor die het glas bereikt, zakt de binnentemperatuur hier op warme dagen met minstens 2 graden."

Thermische studies wijzen nu eenmaal de efficiëntie van buitenzonwering aan om opwarming binnen tegen te gaan. "Maar daar moesten we de bouwheer in dit geval dus niet van overtuigen," zegt Wim Vanneste (Technisch-commercieel meedenker bij Holstra, die de plaatsing voor z'n rekening nam). Roberto Momcilovic (Project manager AAVO Architects) beaamt: "Bij de bouw van een ziekenhuis is het belangrijk om veel ramen te voorzien. Daglicht heeft nu eenmaal een positief effect op patiënten, bezoekers en

personeel. Uiteindelijk kan je – zeker vanuit een ecologisch standpunt – dan ook bijna niet om screens heen."

Topfix Max met doekkast onderaan

En dus werden begin dit jaar de 3 dakkoepele in de centrale traphal van het ziekenhuis voorzien van Topfix Max buitendoekzonwering van Renson, goed voor 8 stuks en 120m² zonwering in totaal. Uitgevoerd in RAL7016 structuurlak, vallen de aluminium kasten, voetjes en geleiders van dit type zonwering voor horizontale en schuin liggende beglazing amper op. En dat was ook de uitdrukkelijke wens van de architect.

Roberto Momcilovic: "Ik stond erop dat de motor (en dus ook de doekkast) van de doekzonwering zich onderaan de dakkoepele bevond, zodat het zicht naar buiten niet belemmerd zou worden. De technici van het ziekenhuis gingen dan ook op zoek naar een oplossing en vonden die op Batibouw in de Topfix Max van Renson." ■

Consequente look&feel: van buitenzonwering tot gevelbekleding

Naast de 8 Topfix Max-zonweringen op de dakkoepele, stond Holstra recent ook in voor het vervangen van de 37 screens op 5 verschillende vliesgevels van de ziekenhuis-site. De oude screens met kabelgeleiders werden er vervangen door windvaste Fixscreens van Renson, met gepatenteerd ritssysteem in de zijgeleiders. "Ook hier speelt het belang van een consequente look&feel voor het hele ziekenhuis," verklaart Roberto Momcilovic: van de Icarus-lamellen als structurele zonwering voor de ramen van de traphallen, over dezelfde lamellen als ventilerende gevelbekleding op de nieuwe parkeergarage tot de buitendoekzonwering: het moet alles samen één coherent geheel vormen."

Voor meer informatie, bezoek www.renson.be

Warmtepompen gevoed door BEO-veld zorgen voor koeling en verwarming in nieuwbouw woonzorgcentrum Sint Vincentius

Wie al enkele jaren niet meer langs de Kortrijkse Houtmarkt passeerde, zal even de wenkbrauwen fronsen. Het voormalige Sint-Niklaasziekenhuis ging onder de sloophamer om plaats te maken voor een nieuwbouw woonzorgcentrum en ook het plein zelf kreeg een make-over, met ondergrondse parking.

De **metamorfose van het Kortrijkse zorglandschap** gaat voort. AZ Groeninge speelt daarin uiteraard een grote rol door het zwaartepunt van de ziekenhuizen verlegd te hebben naar de campus Kennedylaan, buiten de stad. Hierdoor kwamen enkele sites in het centrum leeg te staan. Dat was ook het geval voor het Sint-Niklaasziekenhuis. **Woonzorggroep GVO zag er een opportuniteit** in en pootte er een nieuwbouw woonzorgcentrum neer: Sint Vincentius verhuisde zo van de Groeningestraat naar de Houtmarkt. Een uitbreiding van het oude rusthuis was namelijk niet mogelijk, zo bleek uit onderzoek.

Dat het nieuwe woonzorgcentrum **perfect ingebed is op de Houtmarkt**, heeft ook te maken met de heraanleg van het plein in samenwerking met Stadsontwikkeling Kortrijk. Toch was het geen evidente zaak om het woonzorgcentrum te bouwen. Het Sint-Niklaasklooster en Den Achtkanter (een huis voor mensen met een verstandelijke

beperking) leunen namelijk tegen het woonzorgcentrum aan en er moest ook rekening gehouden worden met een **historische gevel** die bewaard diende te blijven.

De onderste verdiepingen werden al afgewerkt, terwijl bij de bovenste lagen de ruwbouw nog aan de gang was.

Er werd in totaal **16.000m² aan benutbare ruimte gecreëerd op een site van 5000m²**. Een extra opdracht die meegegeven werd aan de architecten was om erover te waken dat de gebouwen, ondanks de grootte van het project, toch voldoende huiselijkheid zouden uitstralen. Het woonzorgcentrum werd dan ook niet toevallig ontworpen in de vorm van een vierkanten 8. Zo ontstonden er gezellige **binnentuinen**, naar analogie ook met de binnentuin van het aanpalende klooster. Opvallend aan

de structuur van het gebouw is hoe er gespeeld wordt met **verschillende hoogtes**. De laagste stukken tellen drie bouwlagen, terwijl de toren naar zeven bouwlagen klimt. Er is ook een **dubbele onderkeldering**. De onderste verdiepingen werden al afgewerkt, terwijl bij de bovenste lagen de ruwbouw nog aan de gang was.

'Doorwaadbaarheid' was een sleutelwoord. Om alles voldoende luchtig en licht te houden, werd er slim omgesprongen met glas.

De **afbraakwerken** van het oude Sint-Niklaasziekenhuis gingen van start in 2013 en volgden de bouwwerken. Eind 2016 verhuisden de rusthuisbewoners naar hun nieuwe stek. Eind januari, in 2017 dan, werden ook de 33 assistentiewoningen in gebruik genomen. In het woonzorgcentrum is er plaats voor 154 bewoners. De officiële opening van Sint Vincentius was op 12 mei 2017.

Er werd nagenoeg overal geopteerd voor **hetzelfde type vloer**. In de eerste plaats om de rust te bewaren in het imposante gebouw door een mix van vloeren te vermijden. De keuze viel op **keramische tegels** van 60x60cm, in de sanitaire ruimtes is dit 10x10cm. Geen parket of laminaat, maar we vinden in de deuren en het meubilair **alsnog heel wat hout** terug. Palissander en es onder meer.

Gezien de hoogte van het gebouw is er bliksembeveiliging aangebracht. De daalleiders werden gecombineerd met de uitwendige metalen onderdelen van de gevel voor een mooi visueel geheel.

De gevel is een combinatie van **architectonisch beton en silixpanelen** met enkele gouden toetsen. Alle gevels zijn uitgerust met een **automatisch aangestuurde buitenzonwering** om de zon en de warmte buiten te houden. Er zijn geen zonneboilers of zonnepanelen te bespeuren. Op de daken zijn er wel **groendaken** aangelegd. Sint Vincentius haalt de koeling en verwarming vooral uit de **warmtepompen** die gevoed worden door een **BEO-veld** met als afgiftesysteem een **betonkernactivering**. De boringen zitten verspreid over de site. Op de gelijkvloerse verdieping is er **vloerverwarming**, boven worden er **radiatoren** gebruikt. Daarnaast zijn er ook **condensatieketels** geplaatst voor de sanitaire warmwaterproductie. Wat ventilatie betreft zijn de flats van het type C+, de rest van de infrastructuur is uitgerust met ventilatiesysteem D. Alle luchtbehandelingsgroepen zijn voorzien van **warmterugwinning**.

Via het gebouwbeheersysteem kan vanop afstand ingelogd en gemonitord worden. Er is ook **overall WIFI-dekking**. Ideaal voor de mobiele devices waarlangs het zorgdossier opgevolgd kan worden. De mobiele devices hangen aan de zorgkarren en gaan dus mee onderweg. Op die manier kunnen medewerkers mensen vanop afstand al mensen geruststellen die een oproep

doen. Qua televisie werd er geopteerd voor een **Hotel TV-systeem**, al is er in de flats ook een Coax-voorziening, waardoor men zelf digitale televisie kan aanvragen indien gewenst. **13 camera's** zorgen voor de veiligheid in en rond Sint Vincentius. Naar **verlichting** toe werd er geïnvesteerd in leds. ■

deva floor

kunststofvloeren

BELASTBAAR NA
2 UUR!

**STRONG
QUALITY
FAST
SERVICE**

UITGEBREID AANBOD GIETVLOEREN

antislipgraad naar vrije keuze | naadloos | volgens de hygiënische normen | met afgeronde plinten | kan aangebracht worden op zowel nieuwe als bestaande ondergronden onderhoudsvriendelijk

Reconversie van oude textielfabriek naar moderne kantoren

Administratieve diensten AZ Sint-Lucas voortaan perfect in elkaar verweven

Het zijn boeiende jaren in en rond het AZ Sint-Lucas Gent. Het masterplan is in volle uitvoering en een van de recentste verwezenlijkingen is de reconversie van een oude textielfabriek in de Molenaarsstraat. Die werd op 2 jaar tijd omgebouwd naar moderne kantoorruimtes. Daar bevinden zich voortaan alle administratieve diensten van het ziekenhuis, sinds februari jongstleden, terwijl die vroeger verspreid zaten op verschillende locaties. Mathieu Massart, directeur facility en technieken, en architect Jean-Paul Peckstadt maken ons wegwijs in de nieuwe gebouwen en vertellen wat er nog allemaal op de planning staat.

Er is heel wat bouwnijverheid aan de gang. Waar is men momenteel mee bezig?

“Concreet wordt het gebouw waar het grootste deel van de administratie zat nu afgebroken. Daar komt een volledige nieuwbouw: blok W. Dat wordt een dagziekenhuis met ook een verpleegafdeling. Om de bouw van blok W te kunnen aanvangen moest er naast het administratief gebouw nog een tweede gebouw sneuvelen. Daar vonden vooral consultaties plaats en er was ook een verpleegafdeling. Daarna komt de focus te liggen

op blok C en blok C' (C accent). Die vleugel is deels een nieuwbouw, deels een renovatie en wordt vooral een verpleegafdeling.”

Alle administratieve diensten zitten nu samen op deze nieuwe, aparte locatie.

Hoe zijn jullie in deze voormalige textielfabriek beland? “Deze textielfabriek kwam per toeval vrij op het gepaste moment. Vlak bij het ziekenhuis en voldoende ruim. Mocht deze kans zich niet aangeboden hebben, dan

zaten we nu wellicht op een grotere afstand van het ziekenhuis, wat toch niet zo interessant zou geweest zijn. De volledige administratie zit nu samen. Vroeger zaten de financiële cel en de dienst aankoop in de Volkskliniek terwijl de directie in het nu afgebroken gebouw gehuisvest was. Redelijk ver van elkaar dus. De nieuwe situatie komt de efficiëntie dus zeker ten goede.”

“Projectontwikkelaar nv De Molenaars verkocht ons het pand. Vroeger was het een spinnerij. Hun oorspronkelijk plan was al om kantoorruimtes te creëren in samenwerking met aannemer Alheembouw, die in opdracht van projectontwikkelaar Steenoven werkt. Uiteindelijk sprong AZ Sint-Lucas mee in de dans en is het één grote, flexibele administratieve loft geworden. We zitten hier met zo'n 120 personen op een ruimte van 2345m².”

Welke specifieke uitdagingen waren er in dit verhaal?

“Het budget was een specifieke uitdaging net als het tijds kader. Ook de vorm van het gebouw, denk hierbij ook aan de sheddaken, speelde een rol. Door de tijdsdruk (cfr. supra: de werken aan blok W, waar de administratie vroeger deels zat, moesten ook tijdig kunnen beginnen) hebben we op dit moment nog geen zonwering bijvoorbeeld.

We gebruiken voorlopig een tijdelijk systeem tegen de warmte. Om de directe lichtinval op de computerschermen tegen te gaan hebben we ook een handigheidje uit de mouw geschud. We hebben de ramen en veluxen gewit met verf die licht reflecteert, zoals je bij serres ook hebt.”

Welke keuzes werden er gemaakt op technisch vlak of qua inrichting?

TECHNIEKEN

“Alle technieken komen langs boven, behalve de vloerverwarming. Op die manier kunnen er makkelijk muren verplaatst worden, om de beschikbare ruimte te herschikken of bij een eventuele verkoop. Eigenlijk is dit onze aanpak bij zowat alle projecten, om zo weinig mogelijk in de grond te steken. Naar flexibiliteit toe een groot voordeel.”

VORM

“De vorm van het gebouw en vooral dat van het dak hebben ons ook aan het denken gezet. We hebben gyproc muren geplaatst, maar er niet voor gekozen om een extra plafond te steken. Dat zou ergens ook zonde zijn: het verleden van het gebouw en het karakter zouden weggestopt worden.”

VLOEREN

“Het grootste deel is vast tapijt. De keuze daarvoor heeft ook te maken met geluiddemping. In de keukenruimtes, er zijn zo'n 6 kitchenettes, vind je pvc-vloeren terug. De inkom, de gang vooraan en de sanitaire ruimtes zijn uitgerust met keramische tegels.”

ENERGIE EN VERLICHTING

“Bepaalde voorzieningen zijn aangesloten op de noodstroomvoorziening. Een aantal functies zijn op deze afdeling toch wel semikritisch. Het ziekenhuis zit op het warmtenet, dit administratieve gebouw op centrale gasverwarming. Er is vloerverwarming en daarnaast verwarming via de luchtkanalen. Alle verlichting is via leds, waarbij er zoveel mogelijk voor indirecte verlichting geopteerd werd. De verlichting is trouwens gebaseerd op lichtsturing. Als er voldoende natuurlijk licht is, worden de

leds gedimd. Daarnaast plaatsten we ook enkele esthetische lichtaccenten en staanlampen. Op die manier is er de mogelijkheid om alsnog individueel bij te verlichten.”

VENTILATIE

“We hebben bewust veel ventilatie gestoken, zonder actieve koeling weliswaar. We zitten hier uiteindelijk met zo'n 120 mensen samen. Voldoende zuurstof binnenhalen is dus zeer belangrijk. Vandaar ook de grote luchtkanalen. Zowel de ventilatie als de verwarming zijn centraal geregeld.”

AKOESTIEK

“Een probleem dat we nog moeten aanpakken is de akoestiek. Een verrassing is dit probleem niet. We hadden initieel wel enkele zaken voorzien op dat vlak, maar vanwege budgettaire beperkingen hebben we hier en daar iets moeten schrappen. Meer gesloten ruimtes was een mogelijkheid, maar ook hier moesten we rekening houden met de vorm van het gebouw.”

Hoe verliep het bouwproces concreet?

“In december 2015 was de aankoop rond en kon het project echt van start gaan. Het bouw werd gestript, de structuur werd vernieuwd en er werd ook een kelder geïntegreerd. Het waren onze eigen ingenieurs en architecten die de oorspronkelijke plannen in overleg verder uittekenden volgens de wensen en behoeften van het ziekenhuis. In februari 2017 namen we hier onze intrek.”

“Het originele concept was om volledig open office te gaan. Geen muren of toch heel weinig. Dat heeft zijn voordelen (betere communicatie), maar toch ook nadelen (concentratieverlies sneller mogelijk). We zijn uitgekomen bij een combinatie van de twee: open ruimtes en eilanden met hier en daar afgesloten werkruimtes voor wie eens apart wil zitten.”

“Het spelen met de *halve* verdiepingen draagt ook echt bij tot het loftgevoel. Sommige kantoren zijn zo mezzanines. Al van in de parkeergarage zie je hoe er gespeeld wordt met die niveaus: de helft zit onder de grond en de helft boven de grond.” ■

Sanitaire kranen slim in een netwerk verbinden. Met eSCHELL.

Het intelligente eSCHELL-Watermanagement-Systeem is het antwoord op de gestegen eisen voor hygiëne en een modern Facility-Management in openbare sanitaire ruimtes. Omdat met eSCHELL kranen zich nu heel eenvoudig via RLAN of kabel laten verbinden.

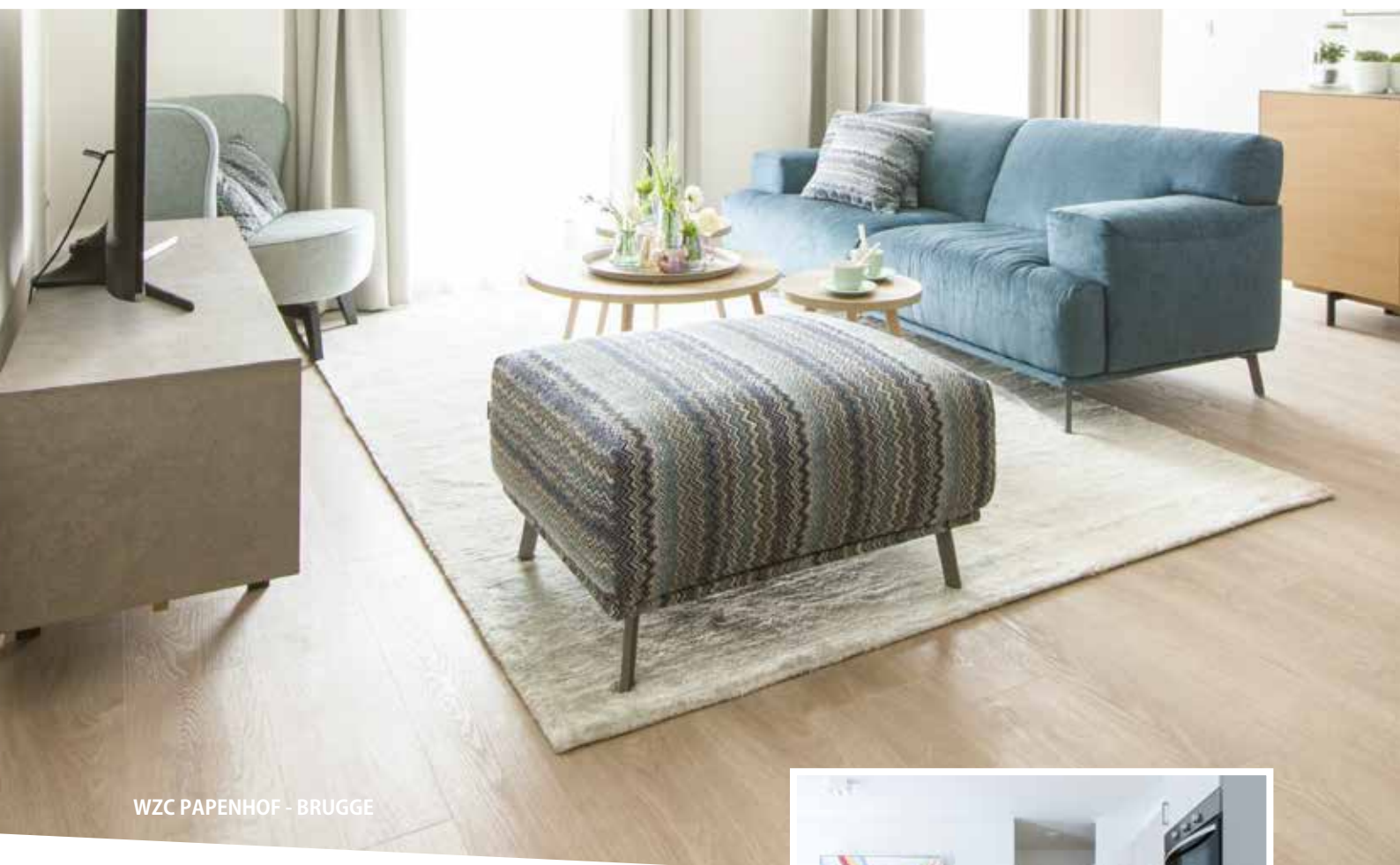
De perfecte oplossing voor efficiënte, comfortabele en centrale sturing van hygiëne functies, zoals stagnatiespoeling en thermische desinfectie. Inclusief slimme functies voor kraananalyse en volledige documentatie.

Meer info op www.schell.eu.

Verantwoordelijkheid voor gezondheid.

 SHELL

WZC PAPHOF - BRUGGE

Project Designvloeren voor de zorgsector

WZC PAPHOF - BRUGGE

- o Eindeloze creativiteit
- o Warm & gezellig
- o Synchroon houtreliëf
(Embossed in Register techniek)
- o 100% identieke plinten
- o Matte finish
- o Vlekbestendig
- o Watervast
- o Geluiddempend
- o Perfecte dimensionele stabiliteit

Op bezoek bij de technische koppen van het Sint-Franciskusziekenhuis in Heusden-Zolder

*Sinds dit jaar is Nicole Lipkens lid van Zorg.tech. Ze is diensthoofd van de technische dienst in het ziekenhuis van Heusden-Zolder. We hadden haar uitgenodigd voor onze rubriek **Vrouw in de kijker**, maar ze verkoos om meteen het volledige ziekenhuis vanuit technisch oogpunt in de kijker te zetten. Haar collega Peter Brouwers, directeur facilitaire diensten en sinds jaar en dag lid van Zorg.tech, schoof eveneens mee aan tafel voor tekst en uitleg.*

Tot nog toe is het Sint-Franciskusziekenhuis een blinde vlek geweest in Zorg&Techniek. Het was dus meer dan ooit tijd om eens langs te gaan, zeker nu de Limburgse zorginstelling sinds kort ook geaccrediteerd is. Het **accreditatietraject** werd jaren geleden al in gang gezet. Op aansturen van voormalig hoofdgeneesheer Luc Geutjens en voormalig algemeen directeur Marc Geboers ging men voor de NIAZ-accreditatie. Onder algemeen directeur Rudy Poedts en huidig hoofdgeneesheer Philip Rijkers vond een proefaudit plaats in november 2016, terwijl de eigenlijke audit succesvol doorstaan werd in maart 2017.

Heeft de accreditatie invloed gehad op de technische dienst?

“Vooral op de dienst **biotechniek**”, knikt Peter Brouwers. “Daar werken we nu 110% volgens het boekje. Alle medische toestellen werden nauwgezet geïnventariseerd, de onderhoudsfiches zijn snel opvraagbaar op eender welk

moment. Ook de in- en uitdienststellingsprocedures zijn helemaal geoptimaliseerd. We hebben ook enkele technici **herschikt** door ze specifiek, volgens hun specialiteit, te koppelen aan bepaalde afdelingen.”

De inventarisatie was ook nuttig in het blootleggen van het **‘zwarte circuit’** aan toestellen. Het gebeurt wel eens dat artsen zelf toestellen bestellen, maar ook die apparaten moeten opgevolgd worden. Het onderscheid tussen wat wel of geen medisch toestel is, is vaak ook onduidelijk. Er bestaat **geen echte definitie** van, waardoor iedereen een eigen interpretatie heeft. Dit gebrek aan eensluidendheid de Belgische zorgwereld uithelpen is trouwens een van de doelstellingen van de **VVZ**, meer informatie hierover vindt u op pagina 29 in dit magazine.

Hoe is de technische dienst georganiseerd?

Nicole Lipkens werkt bij het SFZ sinds **mei 2011**. “Op dat moment waren er heel wat verbouwingen aan de gang. In eerste instantie was ik dus bouwcoördinator, maar na verloop van tijd werd coördinatrice van de technische dienst een juistere titel voor mijn takenpakket. We werken met zo’n 10 mensen op onze technische dienst. 2 medewerkers die zich toespitsen op de medische toestellen, 2 medewerkers voor de typische klusjes die er elke dag wel zijn en dan nog 6 pure technici met elk hun eigen specialiteiten: HVAC, elektriciteit, sanitair, onderhoud van bedden... **We besteden heel weinig uit**, eigenlijk alleen maar de tuin laten we extern beheren en onderhouden.”

Nicole Lipkens begon dus in volle bouwnijverheid aan haar nieuwe opdracht, herinnert **Peter Brouwers** zich

ook nog goed: “Ik ben **sinds 2004** in dit ziekenhuis aan de slag. We zijn destijds gestart met de renovatie van onze materniteit. Daarna volgden een nieuwe inkomhal met nieuwe kledkamers en vergaderruimtes. Met steun van de VIPA-subsidiëring konden we vervolgens uitbreiden en de blokken A, CD en F uit de grond stampen. Aansluitend hebben we al onze verpleegafdelingen kunnen renoveren. **Rond 2013 - 2014 waren al onze vernieuwings- en renovatieprojecten dan uitgevoerd**. De belangrijkste nieuwigheid sindsdien is de opening van onze MRI in 2016.”

Energieverbruik stevig onder controle

Het Limburgse ziekenhuis is er ondertussen, voor het derde rij op jaar al, in geslaagd om het energieverbruik te doen dalen. En dat ondanks de groei. De **zonnepanelen** op het dak hebben een vermogen van 90 kilowattpiek (kWp) terwijl we op het dak van het administratieve gebouw de zonneboiler terugvinden waarmee al het sanitaire water verwarmd wordt. In de technische ruimte vinden we dan de **5 bijhorende buffervaten** van 2000 liter.

Gedurende de ganse zomer kunnen de lokalen gekoeld worden via de **KWO**. Voor de operatiezalen, de serverrooms... gebeurt dit via deep cooling. Peter Brouwers is tevreden over de koude-warmteopslag: “We pompen water van 13 graden uit de grond. Daar kunnen we gemakkelijk mee aan de slag, want voor het systeem volstaat zelfs 16 graden. Ik kom graag nog even terug op het energieverbruik: om het gebouw te verwarmen hebben we gedurende de renovatiewerken het ziekenhuis voorzien van een **nieuwe geïsoleerde buitenschil**. Zo konden we heel wat koudebruggen van het oorspronkelijke gebouw wegwerken. De energie die we nodig hebben om de gebouwen te verwarmen hebben we zo weten te **halveren**: van 183 kWh/m² naar 88 kWh/m².”

Het ziekenhuis werkte ook enkele andere pijnpunten weg op het vlak van energieverlies. In samenwerking met Rexel werd de **werking van de ventilatie en de luchtgroepen grondig geanalyseerd**. Is alles optimaal geprogrammeerd? Werkt alles net zo effectief als het zou moeten? Daaruit kwam toch wel en een ander aan het licht. Bepaalde dingen functioneerden niet zoals het hoorde met energieverlies tot gevolg, wat nu niet meer het geval is. De ledverlichting is eveneens mee verantwoordelijk voor het lagere energieverbruik. 85% à 90% van het ziekenhuis is uitgerust met leds. Zo worden ook in de labo's ledtegels gebruikt. De switch kwam er na een relightning studie in 2016. Alleen de oudste delen van het ziekenhuis hebben nog geen ledverlichting. ■

Eerste Hulp Bij Ontdoen van oud elektrisch labomateriaal?

Recycleer duurzaam: vraag het aan een Recupel erkende Recycler.

Dag na dag zet u zich in voor de gezondheid van uw patiënten. Ook een gezond milieu draagt daar toe bij. Toon dat u er ook een hart voor hebt en werk samen met een Recupel erkende Recycler. Het is de beste garantie voor de correcte en duurzame afdanking van uw oud elektrisch materiaal: laboratoriumapparatuur, operatielampen, scanners, monitoren, echografietoestellen, laserapparaten ...

Vraag een voorstel aan op www.recupel.be/recupel-recycler

STABO is gespecialiseerd in multifunctionele gebouwen binnen en buiten de zorgsector. Dergelijke gebouwen worden steeds complexer. De organisatie van STABO komt hieraan tegemoet door zowel ingenieursstudies van gebouwtechnieken, als van duurzaamheid en stabiliteit aan te bieden.

Deze combinatie van de verschillende disciplines zorgt ervoor dat wij de bouwheer en de architect niet alleen bijstaan bij het bepalen van de ambities op het vlak van duurzaamheid en energieprestatie, maar dat wij die in de praktijk ook helpen realiseren op het niveau van de technische installaties en de structuur van het gebouw.

Als onafhankelijk studiebureau met een echte KMO-spirit staat voor STABO een persoonlijke relatie met onze klanten centraal.

Remylaan 2B, 3018 Leuven
tel. 016 50 81 00 | info@stabo.be | www.stabo.be

v.l.n.r. WZC Bloemendal St. Agatha Berchem -
AZ St. Blasius Dendermonde - ZOL Genk - UZ Leuven
Campus Gasthuisberg - WZC Oleyck OCMW Landen

In beeld: Op verkenning in het nieuwe ziekenhuis Maas en Kempen

Na 3 jaar bouwen opende deze maand - de officiële opening was op 14 september 2017 - het nagelnieuwe Ziekenhuis Maas en Kempen. Dit laagbouwziekenhuis verenigt op de Diestersteenweg de voormalige campussen van Bree en Maaseik. Exact drie maanden voor de opening gingen wij al eens een kijkje nemen.

Het nieuwe ZMK is een laagbouwziekenhuis waarbij heel goed nagedacht werd over een zo efficiënt mogelijke indeling met korte looplijnen en een logische verdeling. Het ziekenhuis bereidt zich ondertussen voor op de NIAZ-accreditatie. In de oude gebouwen zou het een quasi onmogelijke opdracht geweest zijn om de accreditatie binnen te halen, maar vanuit de nieuwbouw willen de Limburgers hun slag slaan in de jaargang 2018-2019.

De oude campussen, in Maaseik (foto) en in Bree, zijn eigendom van het OCMW. De herbestemming van de gebouwen bepalen, ligt dus in hun handen. Enkele jaren terug is er al een nieuw woonzorgcentrum geopend aan de Maaskant, waardoor die optie niet op tafel ligt. De oude gebouwen dateren uit de jaren 1950, al werd er bij het begin van deze eeuw een en ander gerenoveerd. ZMK is op bezoek geweest bij AZ Maria Middelaars en AZ Alma om te bekijken hoe ze het best de verhuis konden aanpakken. Op 28 en 29 september is het zover. Ook bepaalde delen van het meubilair verhuizen mee.

Copyright © Marc Sourbron

Het nieuwe ziekenhuis heeft een vrij grote keuken die bovendien warme lijn is, iets wat bijzonder goed gewaardeerd wordt.

De eerste steen werd gelegd op vrijdag 19 december 2014. Er werd bewust voor gekozen om geen namen te vermelden op de steen. Het gaat namelijk niet om de personen die het ziekenhuis bouwen, maar om de patiënten.

Op de site vind je verschillende kernwoorden, zoals SAMEN, ECHTHEID, IK, KRACHT en UNIEK. Deze woorden komen ook terug in verschillende zinnen die doorheen het ziekenhuis op de muren opduiken in de gangen. Roel Vandebek was de kunstenaar van dienst.

Het project kost zo'n 110 miljoen euro. De totale oppervlakte van de site strekt zich uit over 12 hectare, het ziekenhuis is goed voor een oppervlakte van 32.000m² en 213 erkende bedden, al moet je daar ook nog de 36 dagchirurgische bedden bij optellen. Rondom het ziekenhuis werden in totaal meer dan 40.000 bomen, planten en ander groen geplant. Daarnaast is er ook een groen-

buffer opgetrokken van 10 meter breed en 2,5 meter hoog. Vlak voor de ingang werd een bushalte van De Lijn geplaatst. Ook voor fietsers is er in meer dan genoeg stalling voorzien. 20% van de medewerkers woont dan ook in Maaseik en meer dan 50% in de buurgemeenten. Met de fiets komen wordt dan ook volop aangemoedigd. Qua parking is er plaats voor 544 voertuigen.

Het nieuwbouwziekenhuis stookt op gas. Er is een koudewarmteopslag (KWO) op 220 meter diepte. Een zonneboiler bleek niet rendabel en we vinden momenteel ook geen zonnepanelen terug, al wordt die optie in

ZMK realiseert vastgoed visie op de bouw van een ziekenhuis.

GEGEVENS:

architectuur	ar-te ism dJGA
stabiliteit	STABO
technieken	STABO
opdrachtgever	Ziekenhuis Maas en Kempen vzw
oppervlakte	33.250 m ²
budget	€ 61.260.000
periode	2007 – 2017

Het masterplan voor het nieuwe Ziekenhuis Maas & Kempen in Maaseik realiseert een “vastgoedvisie” op de bouw van een ziekenhuis. Het ziekenhuis is opgebouwd volgens een gelaagd model en

bestaat uit afzonderlijke eenheden. Zo bestaat het project uit vijf eenheden die elk ontwikkeld zijn rekening houdend met de specifieke kenmerken en behoeften van de functies die ze huisvesten: “het hotel”, met de verpleegafdelingen, “de hotfloor” met de medische en technische functies, “het kantoor” voor de administratie en de raadplegingen, en “de fabriek” met

de faciliterende functies. Dit alles wordt onderling verbonden door gangen en het entreegebouw. Het ziekenhuis ligt aan de stadsrand van Maaseik. Door deze aanpak kan de schaal worden verkleind en kan het ziekenhuis worden geïntegreerd in het omringende landschap van Maaseik. ■

archipelago

ar-te

STABO
45 years of engineering

het achterhoofd gehouden in functie van de beschikbare middelen. Op de daken vinden we groendaken terug waar mogelijk. Naar verlichting toe viel de keuze op ledverlichting. Het technisch onderhoud wordt vooral intern gedaan.

Alle patiëntenkamers hebben een mooi zicht en individueel sanitair. Een klassieke afdeling bestaat uit 12 eenpersoonskamers en 6 tweepersoonskamers. In elke kamer is er rijke-

lijk veel licht, wat de gezelligheid en huiselijkheid ten goede komt. Tweepersoonskamers zijn zodanig ingericht dat de beide patiënten alsnog over voldoende privacy kunnen beschikken. Voorts is er overal in het ziekenhuis WIFI-dekking, gestuurd via 1 zendernetwerk maar met verschillende kanalen. Via een aparte kabel wordt er ook voldaan aan de AS-TRID-wetgeving, volgend op het Pukkelpopdrama in 2011. Er zijn 260 actieve accesspoints voor WIFI. ■

Duurzaam concept voor duurzaam project

Van een noodgenerator wordt verwacht dat hij minstens 25 jaar meegaat. Om deze reden koos Ziekenhuis Maas & Kempen voor het duurzame concept van E. VAN WINGEN NV. Alle accessoires aan de buitenzijde van de geluiddempende omkasting zijn in roestvrij staal gemaakt. De doorgedreven oppervlakte behandeling bestaande uit diverse lagen waaronder een zinklaag die reeds heeft bewezen dat ze de tand des tijds doorstaat. De noodzakelijke reusachtige stalen gasuitlaatgeluidsdempers bevinden zich, thermisch geïsoleerd, aan de binnenzijde en worden zo aan het oog onttrokken. Het aggregaat werd samen met de hulpkringen opgesteld op één groot frame dat tegelijk

ook dienst doet als een opvangkuip met afhellende bodem waardoor het ook netjes te onderhouden valt en vervuiling wordt voorkomen. Onderhoud maakt bij EVW dan ook integraal deel uit van de geboden

oplossing. Het geheel is het resultaat van ontwerp waar goed is over nagedacht is en dat de ervaring van 50 jaar aggregatenbouw weer spiegelt.

Info op www.vanwingen.be

contextuele architectuur

aantrekkelijk, functioneel en duurzaam

De notie van “zorg dragen voor” (care) staat centraal in de architectuurbenadering van de archipelago groep. Het is onze ambitie om een kwaliteitsvolle, contextuele architectuur aan te bieden waarin het “goed leven” is voor de bewoners, de patiënten, de bezoekers en de professionals in de gezondheidszorg.

A.Z. Jan Portaels, Vilvoorde (1) | Campus André Dumont, Ambulant Centrum, Genk (2) | Assistentiewoningen Prins Kavelhof Brasschaat (3) | WZC Florennes (4) | Lokaal Dienstencentrum, grootkeuken en assistentiewoningen, Tielt Winge (5) | Parking Ziekenhuis Oost-Limburg, Genk (6)

© freepik.com

VVZ-voorzitter Jan Vanrusselt: “Erkenning zou zorgen voor stroomversnelling”

In 2016 nam Jan Vanrusselt het voorzitterschap van de Vlaamse Vereniging van Ziekenhuisinstrumentatietechnici over van Peter Coppens, die nu ondervoorzitter is. Na 12 jaar vond Peter het tijd voor een nieuwe voorzitter voor de vereniging die in 1996 werd opgericht. De voorbije 20 jaar heeft de vereniging al heel wat kunnen betekenen voor de inmiddels 200-tal leden en de toekomst wordt vol ambitie tegemoet gegaan.

De VVZ profileert zich als de vereniging voor alle technici en ingenieurs in ziekenhuizen die op een of andere manier betrokken zijn bij **het preventief en correctief onderhoud van de medische uitrusting**. Zowel wat leden als bestuur betreft wordt er geen onderscheid gemaakt tussen al dan niet leidinggevende functies. Iedereen zit wat dat betreft op dezelfde lijn en heeft evenveel zeggingskracht.

“Wij richten ons op de kwaliteit en de veiligheid van de medische toestellen en dat is een belangrijk thema.”

“En dat is zeker een van de sterke punten van onze vereniging”, licht Jan toe. “Wij richten ons op de kwaliteit en de veiligheid van de medische toestellen en dat is een belangrijk thema. We waarderen dan ook **de input en de visie van iedereen** die hiermee begaan is.”

In België heb je naast de VVZ voor Vlaanderen de Waalse vereniging AFITEB, maar de Vlamingen werken eerder samen met **de Nederlandse VZI**. “Al kunnen we ons moeilijk echt met hen vergelijken of meten. Zij zijn een pak groter en kapitaalachtiger dan wij. Bovendien staan onze noorderburen ook een pak verder vanwege de erkenning die zij hebben en hun inmiddels ingeburgerde opleidingsprogramma.”

Dat is meteen ook een van de VVZ's voornaamste doelstellingen de komende periode: werk maken van die erkenning. “Al zal dat geen evidente zaak zijn die op 1-2-3 in orde komt, want de enige Nederlandstalige opleiding die we hiervoor hadden, aan de KaHo Sint-Lieven in Aalst, bestaat niet langer. Om dit toch te realiseren werken we op dit moment onder andere al samen met **het Agentschap Zorg & Gezondheid en de FOD Economie**.” Zo stelt het Agentschap Zorg & Gezondheid bijvoorbeeld eisenkaders op die door de zorginspectie afgetoetst

worden. Sinds vorig jaar doet het agentschap een beroep op de VVZ om dat eisenkader mee op te stellen. De VVZ heeft ook contact opgenomen met de FOD Economie: "De regelgeving rond weegschalen voor medische doeleinden was niet algemeen bekend. In overleg met de FOD Economie hebben we een advies geschreven waarin de wetgeving helder wordt toegelicht en ook onderhoudsadvies wordt meegegeven."

Ook op dat vlak wil de VVZ steeds meer een prominente rol spelen: **richtlijnen schrijven, een kader creëren, opheldering scheppen** waar nodig. "Zonder onze studiedagen en navormingen te verwaarlozen uiteraard", benadrukt Jan. "Onze leden - de technici - opleiden, bijscholen en in contact brengen met elkaar, blijft ons uitgangspunt. We proberen dat zo doelgericht mogelijk te doen. Bij de navorming ligt de focus meer op **opleiding**, terwijl een studiedag meer over **nieuwe mogelijkheden en technologieën** gaat."

"Naar de toekomst toe willen we ook bekijken met Zorg.tech in welke mate onze verenigingen beter kunnen worden van elkaar."

De VVZ was voor het eerst ook aanwezig op het VTDV-congres in Genk op 19 mei jongstleden, al spreken we voortaan dus niet langer van het VTDV-congres maar wel van het Zorg.tech-congres. "Het was onze eerste deelname aan het congres waarbij het voornamelijk de bedoeling was om onze **naamsbekendheid een boost** te geven en enkele nieuwe leden te mogen verwelkomen dankzij onze

aanwezigheid. Naar de toekomst toe willen we ook bekijken met Zorg.tech in welke mate onze verenigingen beter kunnen worden van elkaar. We hebben **gemeenschappelijke belangen met een verschillende invalshoek**: wij focussen ons op de medische toestellen, zij op de infrastructuur en installaties. Bij beide partijen leeft de wens om in zekere zin naar elkaar toe te groeien, maar hoe dat precies in elkaar zal zitten is nog niet meteen glashelder."

De voornaamste communicatiekanalen van de VVZ met de leden zijn de website, de nieuwsbrief en het overkoepelende mailadres waarlangs vragen gesteld kunnen worden.

"Het idee van een forum wordt vaak geopperd, maar op dit moment ontbreekt ons de mogelijkheid om dit in goeie banen te leiden. Bovendien zijn we een vereniging waarvan het bestuur uit vrijwilligers bestaat." Vragen kunnen wel gesteld worden per mail, waarop het onderwerp vervolgens door het bestuur behandeld wordt. De vraagsteller krijgt dan een antwoord terug en indien opportuun wordt de informatie ook op de website geplaatst. Er vindt één keer per maand een bestuursvergadering plaats. Er zijn op dit moment 9 bestuursleden: Roger Boulonne, Peter Coppens, Gunther Groenen, Jessy Malfait, Gino Schepens, Jan Vanrusselt, Michel Vervoort, Jeroen Vandenbussche en Yves Coomans.

Jan: "Een van de belangrijkste verwezenlijkingen van Peter de laatste

jaren was de **vernieuwing van het bestuur**. Het bestuur bestond de laatste tijd uit minder mensen, maar Peter heeft dit weten uit te breiden met enkele nieuwe aanwinsten. Ook de contacten die hij opbouwde met externe personen en organisaties blijken nog altijd een zegen voor onze vereniging. Hij is altijd een bruggenbouwer geweest. Net zoals ik, is Peter een enorme voorstander van de erkenning van het beroep biotechnicus. Dat is zeker een van de punten die hij nog gerealiseerd zal willen zien, al wordt dat een werk van lange adem."

"Een van de belangrijkste verwezenlijkingen van Peter Coppens de laatste jaren was de vernieuwing van het bestuur."

"We willen met onze vereniging meer dan ooit een **adviesverlenende** rol op ons nemen, waarbij we richtlijnen kunnen formuleren voor de ziekenhuizen. Ook aan onze samenwerking met de overheid zullen we meer dan voldoende belang hechten. We willen programma's vanuit de overheid in een heldere taal kunnen vertalen naar onze leden toe. Een blijvende vruchtbare samenwerking met de fabrikanten, bijvoorbeeld in het kader van de opleiding en vorming van onze technici, staat eveneens op onze lijst." ■

Voor meer informatie: www.vvz.be

Zorg met een thuisgevoel

“Beleving centraal stellen”

Content reportage

Tijden veranderen. Behoeftes wijzigen. Standaarden evolueren. Door de steeds ouder wordende bevolking, de stijgende zorgnood voor permanent hulpbehoevenden en de groeiende druk op de sociale zekerheid, staat de medische en gezondheidszorgsector voor een gigantische uitdaging. Niet alleen zullen er binnenkort een grote hoeveelheid babyboomers de arbeidsmarkt verlaten, maar dreigt er ook een tekort aan faciliteiten.

Het is geen nieuw gegeven dat de vergrijzing de vraag naar zorgvastgoed exponentieel heeft aangewakkerd. “Een gigantische markt voor bouwheren, architecten en aannemers”, weet Dirk Desimpel, country manager België bij vinylproducent IVC Group. “Aan de kust kampen ze nu al met een nijpend tekort aan faciliteiten voor zorgbehoevenden en het ziet er niet naar uit dat de 200 rusthuizen die nodig zijn om tegen 2020 aan de vraag te voldoen er op tijd zullen komen.” Met haar esthetische commerciële vinylo oplossingen is IVC Group alvast gewapend om slijtage door rolstoelen, krukken en patiëntenstromen de baas te kunnen.

Betaalbare designkwaliteit

Niet alleen dat er enorme investeringen in zorgvastgoed in het verschiet liggen, maar ook hoe dat zal gebeuren, vereist de nodige aandacht. Vooral het thuisgevoel naar boven brengen vormt een niet te onderschatten pijler in het woninggedrag. De keuze van bouwmaterialen speelt dan ook een grote rol bij de bouw van zowel serviceflats, rusthuizen, seniorenflats, zorgboerderijen of woonzorgcentra. Vaak wordt foutief de these aangenomen dat luxe en prijs onverenigbaar zijn. “Onze vloeroplossingen koppelen perfect het esthetische aan het functionele. De Itec

en Moduleo-vloeren zijn een kruisbestuiving van kwaliteit, comfort, hygiëne, onderhoudsgemak en betaalbaarheid”, beweert Desimpel. “Bij de creatie van onze producten stellen wij de beleving altijd centraal. Daarbij onderzoeken we minutieus de laatste markttrends en vertalen die naar een hedendaagse collectie.”

Vinyl, een luxeproduct?

Het is nog maar een viertal jaar dat vinyl op rol van Itec en LVT (luxevinyltegels) van Moduleo echt in de zorgsector ingeburgerd raakt. Vanwaar deze recente ingebruikname? “Kijk, het is redelijk eenvoudig. Jarenlang was linoleum de standaard in de zorgsector. De macht der gewoonte zorgde ervoor dat projectontwikkelaars van ziekenhuizen en verzorgingscentra automatisch kozen voor linoleum. Daar komt nu stilaan verandering in.” De voordelen van vinyl zijn legio. Het is niet alleen licht, wat transport en plaatsing vergemakkelijkt, maar vergt bovendien nauwelijks onderhoud en is 100% waterbestendig. Linoleum daarentegen vereist een frequente voedende behandeling en door haar gewicht is een vlotte installatie geen evidente opdracht. Anderzijds worden vinylvloeren door de technologische innovaties steeds verfijnder omdat ze er steeds beter in slagen om andere, natuurlijke materialen na te boot-

sen. Dirk: “Tegenwoordig staan design, techniek, materiaal en textuur centraal en moeten onze projectvloeren moeten tegen een stootje kunnen.” Recentelijk werd de nieuwe Impress collectie toegevoegd aan het Moduleo arsenaal, waarbij de embossed-in-register techniek ervoor zorgt dat dessin en structuur perfect gesynchroniseerd zijn.

Zorghotel in Zuienkerke

De afgelopen jaren werden talloze mooie projecten in de zorg met succes opgeleverd. Residentie Papeenhof in Brugge koos voor Divino LVT om hun dimensionale stabiliteit te garanderen, terwijl de seniorenresidenties van Belle Epoque in Knokke-Heist kozen voor de lichte tinten van Transform Verdon Oak. Residentie Polderwind in Zuienkerke, een faciliteit van het Rode Kruis die mensen met een mentale of fysieke handicap, ouderen en zieken de mogelijkheid biedt op vakantie te gaan, trok dan weer voluit de Moduleo MOODS kaart.

“Het bewijs dat onze vinylvloeren een aantrekkelijk antwoord bieden voor de inrichting van zorgfaciliteiten. Naast een vlotte plaatsing, schoonmaak- en onderhoudsvriendelijkheid, zijn onze vloeren krasvrij en waterbestendig, en verzekeren een duurzaam resultaat”, aldus Desimpel. ■

Freddy Naten blikt terug op 36 jaar AZ Diest: een bijzondere carrière

Het pensioen van technisch en facilitair directeur Freddy Naten, op 1 november 2016, viel samen met het einde van een tijdperk in (het bestuur van) AZ Diest. Een carrière zoals die van Freddy? Dat zou nu niet meer mogelijk zijn. Reden te meer om er even bij stil te staan: het verhaal van een man van de streek, met een hart voor Diest.

In oktober 2016 werd Freddy 65 jaar en was het tijd om de deuren van het AZ Diest achter zich toe te trekken. “Al werd de vraag gesteld om op post te blijven”, licht Freddy toe. “Aanvankelijk wou ik toezeggen voor november en december, ook omdat er nog geen vervanger was, maar uiteindelijk strooide een ziekte roet in het eten.”

Toch denkt Freddy dat zijn pensioen op een geschikt moment kwam. “Tegen het einde van mijn carrière verdwenen er veel bekende gezichten uit de directie. Mensen die het ziekenhuis, de geschiedenis en de medewerkers heel goed kenden. De nieuwe personen komen uit andere ziekenhuizen of streken en je voelde (nog) niet diezelfde gebondenheid onderling en met het ziekenhuis. Persoonlijk had ik het gevoel dat ik, met al die wijzigingen in mijn omgeving, weer van 0 zou moeten beginnen op de plaats waar mijn collega’s en ik net een heel mooi en lang verhaal geschreven hadden dat af was. Maar het nieuwe bestuur kent dat verhaal niet. Toen heb ik de knop omgedraaid en gezegd tegen mezelf: *Het is mooi geweest.*”

Desalniettemin blijft Freddy paraat staan voor het ziekenhuis. “Ik woon in het centrum van Diest, tussen de twee campussen van het ziekenhuis in. Ik zie vanop mijn terras de pendelbus passeren. Als ik kan helpen, dan doe ik dat. Ze weten dat ze mij mogen contacteren. Ook tijdens mijn carrière stond ik altijd paraat wanneer het nodig mocht zijn. Ook wanneer ik zelf iets of iemand nodig had, kon ik praktisch altijd rekenen op de collega’s en externe firma’s. Het is geven en nemen. Collegialiteit en respect zijn hierbij essentieel. Ik heb mezelf nooit boven iemand willen plaatsen en was bereid om de handen uit de mouwen te steken. Zo hoort het, vind ik.”

Het stond niet in de sterren geschreven dat Freddy Naten een carrière als technicus of technisch diensthoofd zou uitbouwen. Met een diploma maatschappelijk assistent en een lesgeversdiploma op zak, volgde eerst een jaar legerdienst waarna hij eerst voor het PMS in Maaseik werkte en later voor het OCMW van Tienen. Ondertussen volgde hij wel een cursus rond preventie en veiligheid. In 1980 stond er vervolgens een vacature open bij het stedelijk ziekenhuis van Diest, waar ze op zoek waren naar een econoom. Op 1 december 1980 ging Freddy er aan de slag, voor een carrière van 36 jaar uiteindelijk.

“Het ziekenhuis is van 1968 en was dus nog een jonge instelling toen ik er aankwam. Aangezien het geen al te

grote instelling was, bleek het ook redelijk eenvoudig om snel iets in gang te kunnen zetten. Zo hebben we er veel kunnen verwezenlijken. In de jaren '90 volgde dan de fusie met het andere ziekenhuis uit Diest. Twee directies werden één. Bepaalde mensen vertrokken, anderen bleven. Ook ik bleef. Na wat beslommingen werd ik dan ook bevoegd voor de technische en facilitaire dienst. Het facilitaire ging me meteen heel goed af, maar op vlak van techniek was ik niet bepaald geschoold. Ik heb heel veel geleerd op de werkvloer zelf”, legt Freddy uit.

“Tegenwoordig zou dat niet meer kunnen, een carrière die gegroeid is zoals die van mij. Zaken zoals afvalbeleid, dat valt snel aan te leren. Maar de pure technieken zonder technisch geschoold te zijn... Alles is bovendien veranderd, met de intrede van het digitale en computergestuurde. Er komt ook veel meer administratie bij kijken. Ook daarom voelde ik dat het tijd was voor mij om af te zwaaien. Niemand heeft mij dat ooit zo gezegd, hoor. Maar een frisse wind was welkom. Nieuwe mensen, maar ook een herverdeling van het werk. Het huidige technisch diensthoofd wordt bijgestaan door een preventieadviseur. Daaraan zie je: die twee zaken vallen niet meer te combineren zoals ik vroeger moest doen. Mijn job ging veel ruimer dan techniek alleen.”

Het werk stond nooit stil. “Een NMR plaatsen, een preventieplan uitwerken voor de beide campussen, de noodstroomvoorziening op poten zetten, milieuvergunningen in orde brengen... Ik heb het allemaal op mijn bord gekregen. Met plezier uiteraard”, herinnert Freddy zich nog levendig.

Onder het bewind van Freddy Naten werden er heel wat stappen vooruit gezet. “We bestonden uit een team van 5 personen: twee man voor de elektriciteit, een loodgieter, een schrijnwerker en een coördinator. Allemaal A2's. De dagdagelijkse klusjes en problemen, dat konden we perfect aan. Voor de grote zaken werkten we met externen”, schetst Freddy de werkwijze. “Ik denk dan specifiek vooral aan één specifieke partner. We hebben onder meer heel veel verbouwd en daarvoor deden we doorgaans een beroep op iemand uit Dessel die werkte aan 1,5%. Een heel goede overeenkomst met een vakman. Door de jaren heen ben ik mezelf ook blijvend gaan bijscholen. Zo volgde

E. VAN WINGEN NV

The Green Wave in Power Solutions

Smart Energy for Smart Business

Duurzame en betaalbare energietoepassingen

- **Noodstroom** • **Biomassavalorisatie** •
- **Warmtekrachtkoppeling** • **Mini-WKK** •
- **Energiesturingen** •

Engineering - Constructie - Installatie - Service

www.vanwingen.be

Industrieterrein Durmakker 27 - B-9940 Evergem

ik bijvoorbeeld lessen over AutoCAD om ook zelf volop in de plannen te kunnen duiken.”

“Ook al komt de job weleens neer op het doorlopend oplossen van problemen. Als alles goed werkt, dan wordt dat als normaal beschouwd. Als iets níét werkt daarentegen... Al is er ook veel om trots op te zijn. Zo eindigde mijn carrière met het vernieuwen van de ramen op de campus in de Hasseltsestraat, naar energiezuinigheid alweer een stap voorwaarts. Ook bij de opstart van het JCI-proces heb ik nog een stevige duw in de rug kunnen geven.”

Freddy Naten heeft ook een rol van betekenis gespeeld voor Zorg.tech. “Ik heb de regionale werking Vlaams-Brabant/Limburg op poten gezet en was er een tijdlang voorzitter van. Dat betekent dat ik ook actief mijn steentje bijdroeg telkens wanneer het jaarlijkse congres neerstreek in de Brabantthal. Ik heb in elk geval heel goede herinneringen aan de mensen van Zorg.tech. Ik kon hen altijd contacteren voor hulp of advies. Heel waardevol. Als het past, pik ik graag nog eens een activiteit van hen mee.”

Freddy is nu een klein jaar in pensioen, maar blijft bezig. “Ik zit in tal van verenigingen en maak graag tijd vrij om te fietsen, om naar toneel te gaan, voor optredens... Ik geniet ook van mijn kleinkinderen.”

Mijn drukke werkleven heeft ervoor gezorgd dat ik mijn eigen kinderen minder vaak zag dan ik eigenlijk wou. Dat wordt nu goedge maakt. Ik heb voorts lang gevoetbald en ben ook gediplomeerd trainer, maar mijn sportieve focus ligt nu op petanque. Op woensdag en zaterdag speel ik, in 1ste provinciale Limburg.” ■

Dometic oplossingen voor opslag en vervoer medicatie.

DOMETIC

Mobile living made easy.

Content reportage

Als het erom gaat geneesmiddelen koel te bewaren volgens de DIN 58345-norm, is improviseren uit den boze. Dometic komt u tegemoet met zijn technologie en zijn DIN-compatibele modellen. Maar welke apparaten zijn geschikt voor u?

Met zijn Healthcare-gamma voor zowel statische als mobiele koeling blijft Dometic tegemoetkomen aan specifieke vereisten met specifieke oplossingen.

Die vereisten gelden vanzelfsprekend uitdrukkelijk in de ziekenhuiswereld en aanverwante sectoren. Daar waar men medische specialiteiten, stalen, bloedzakjes en... natuurlijk ook geneesmiddelen koel bewaart. De DIN-normen maken deel uit van de JCI/NIAZ-accreditatie en definiëren het kader, waarnaar uw instelling zich kan richten om conforme apparaten te vinden. Dat is zeker het geval voor de DIN 58345-norm met betrekking tot het dagelijks bewaren van geneesmiddelen.

Dometic en DIN sluiten naadloos op elkaar aan dankzij twee specifieke modellen van het Healthcare-gamma: de vrijstaande HC302 en HC502 koelkasten. Uw keuze zal afhangen van het benodigde volume en de ruimte die het apparaat inneemt. De Pharmacool HC302 biedt een netto volume van 22 liter, voor de HC502 is dat 35 liter.

Naast deze eigenschap zijn de modellen volstrekt identiek. Ze zijn allebei geschikt voor het bewaren van gevoelige geneesmiddelen bij een vaste temperatuur van 5°C. Hun ingebouwde ventilator verzekert een constante temperatuur. Ze hebben een A+ energielabel en werken zo goed als geruisloos (het geluidsniveau bedraagt amper 42 dB). Handige details: een geluidsalarm weerklinkt wanneer de deur gedurende langer dan 20 seconden geopend blijft en een batterij waarborgt de opslag van de temperatuurgegevens bij een stroomonderbreking. Via de seriële RS232-poort kan u de temperatuur van de koelkasten van op afstand monitoren met uw eigen software.

Sinds kort kan Dometic deze koelkasten ook aanleveren in een speciale versie die geschikt is voor het bewaren van baby-melk op de materniteit, met vaste temperatuurinstelling op 4°C.

Naast deze koelkasten voor opslag van medicatie, heeft Dometic ook een uitgebreid gamma van performante draagbare koelboxen voor transport van medicatie en dit conform de GDP-wetgeving.

Deze kunnen geleverd worden met vaste temperatuurinstelling met max +/- afwijking van 1°C. en extra accessoires, zoals een handige trolley of een 'tag' die gedurende de gehele rit de temperatuur monitort. Zo bent u zeker dat naast een goede bewaring in de apotheek, de geneesmiddelen ook gedurende het gehele transport op een degelijke manier bewaard en gemonitord blijven. ■

Wil je meer info, neem dan contact op met:

Dometic België
Zinkstraat 13, B-1500 Halle
Tel: 02/359 80 40, Mail: info@dometic.be
www.dometic.be
(ga naar 'business solutions' -> 'hospitality' -> 'care')

Slimme vloeren in woonzorgcentra detecteren wanneer een bewoner valt

“Dit kan levens redden én bezorgt het verzorgend personeel meer mogelijkheden”

Content reportage

Zorg&Techniek ging over de vloer bij het Nederlandse woonzorgcentrum Rustoord van DSV | verzorgd leven in Lisse om te gaan praten over... de vloeren. Wat er speciaal is aan de vloeren? Ze zijn uitgerust met de technologie FloorInMotion van Tarkett. Als een val gedetecteerd wordt door de sensoren, krijgen de verzorgers een melding binnen waarop ze meteen kunnen ingrijpen. Een knap staaltje toekomst dus, dat vandaag al terug te vinden is in Lisse. We praten erover met Marieke Zebregs en Léon Guijt.

Marieke Zebregs is Locatiemanager, Beleidsmedewerker Bestuur bij DSV | verzorgd leven, terwijl Léon Guijt er zich ontfermt over de vastgoedontwikkeling. De groep beschikt namelijk over verschillende zorginstellingen, in Katwijk, Rijnsburg en Lisse.

“Een tiental jaar geleden stond DSV voor een enorme opgave”, herinnert Léon zich nog goed. “We beschikken over vier woonzorgcentra, die allemaal even oud waren ongeveer, en het was onze wens om die liefst op korte termijn grondig te vernieuwen. Allemaal tegelijk, dat is een onmogelijke opgave. We hebben een volgorde opgesteld en zo onze vernieuwingsgolf in gang gezet.”

De gebouwen zijn of waren zo'n 50 jaar oud en dus behoorlijk traditioneel. Er was veel ruimte om de moderne technologieën die er ondertussen zijn te verwelkomen. “Ook qua communicatiesystemen en veiligheid bijvoorbeeld. Camera's plaatsen, dat zagen we niet meteen als een optie. Je hebt enerzijds de gevoeligheden rond privacy die je moet respecteren en je ziet die camera's overal ook duidelijk hangen, wat de bewoners geen aangename beleving bezorgt.”

Daarnaast wilden we nieuwe technologieën toepassen die niet alleen gericht zijn op de veiligheid van de bewoners, maar met name ook op het welzijn van de bewoner. Om te werken met een

technologie waarmee het waarnemen van gedragsverandering van de bewoners kan leiden tot aanpassing van de zorg of medicatie om zo bij te dragen aan het welbevinden van de bewoners.

Slimme vloer overtuigde snel

Dus trok DSV de markt op om een systeem te vinden dat niet storend is voor de bewoners of het personeel, dat gemakkelijk in gebruik is maar ook qua communicatie en dat uiteraard betaalbaar blijft. “Toen kwamen we in aanraking met het principe van FloorInMotion. Het principe van de slimme vloer intrigeerde mij en ik ben dat spoor actief beginnen te volgen. Zo kwam ik onder meer terecht op een

In de cloud

FloorInMotion werkt in de cloud. Valt het netwerk weg, dan logt het systeem wel de incidenten, maar geeft ze pas door als er weer internet is. Wat als er net op dat moment iets zou gebeuren? Daarom kan je, voor 100% veiligheid en zekerheid, een flankerend lokaal systeem ter ondersteuning opzetten.

locatie in Arnhem waar ik een demo van zo'n slimme vloer kon ervaren. Met mijn vergaarde informatie en ervaringen trok ik dan terug naar ons bestuur en de eerste reacties waren positief. En zo ging de bal aan het rollen..."

Nieuwsgierig naar de mogelijkheden van een dergelijk systeem, namen de mensen van DSV | *verzorgd leven* contact op met Tarkett, het bedrijf achter FloorInMotion. Er volgde een bezoek aan een Frans woonzorgcentrum, in Arras, waar ze al enkele maanden de voordelen van FloorInMotion kenden. "Daar werd het gebruikt onder een flexibele vloerbedekking, zoals vinyl. Ook in de badkamer", licht Léon toe. "Maar omdat wij in de badkamer echter een harde vloerbedekking verkiezen uit één geheel, zonder voegen vanwege hygiënische redenen en vanwege de duurzaamheid, deden we eerst een test op kleine schaal. Toen we merkten dat de technologie zowel onder zachte als harde vloerbedekking perfect werkte, waren we meer dan ooit overtuigd van de mogelijkheden en de perspectieven."

Voordelen voor verzorgers en bewoners

In Lisse maken ze nu al een tijdje gebruik van FloorInMotion. Hoe zijn hun eigen ervaringen? "Vroeger gingen we twee keer per nacht eens een

kijkje nemen bij de bewoners in hun kamer, om te kijken of er niemand weg was of gevallen was. Op die manier maak je weleens een bewoner wakker, wat spijtig is. Dit is nu verleden tijd", weet Marieke. "Voor onze verzorgers betekent het tijdswinst tijdens hun nachtshift nu ze deze controlerondes niet meer hoeven te doen. Zo kunnen ze hun administratie bijwerken. En als er iets gebeurt, een bewoner die valt of die op pad gaat, krijgen ze een melding waarna ze meteen kunnen ingrijpen. Ze ervaren het systeem ook als heel gebruiksvriendelijk. Het lijkt op het eerste gezicht misschien futuristisch en moeilijk, maar integendeel, je bent er vlot mee weg."

De bewoners zijn onder de indruk van de snelheid waarmee verzorgers tegenwoordig kunnen ingrijpen. Marieke: "Een vrouw van 70 jaar met MS kreeg een aanval op weg naar het toilet. Dankzij het systeem waren we enkele minuten later al bij haar met de nodige hulp. Zonder dit systeem kon het bijvoorbeeld een halfuur geduurd hebben vooraleer een verzorger dit opmerkte tijdens zijn of haar ronde. Ook voor dwaalgedrag hebben we in de praktijk al de voordelen van FloorInMotion ervaren. Een van onze bewoners, die zich in de grijze aanloopzone van dementie bevindt, dwaalde in het midden van de nacht weleens naar de ontmoetingsruimte waar het middagmaal geserveerd wordt. Als een verzorger het opmerkte, dan konden we hem meteen terug naar de kamer brengen. Maar ik kan mij voorstellen dat de man daar soms vaker en langer stond dan we weten." Nu signaleert de vloer zodra de man zijn kamer verlaat en kunnen de medewerkers hem terug naar bed brengen.

In detail: hoe werkt het concreet?

De vloeren zijn uitgerust met sensoren,

Personaliseerbaar per instelling of patiënt

Elke zorginstelling kan zelf bepalen wat wel of niet geregistreerd wordt, per kamer zelfs, door bepaalde parameters al dan niet aan te vinken. Zo kan ook iemands gedrag tijdelijk gemeten worden om te kijken of bepaalde slaapmedicatie effect heeft. Uiteraard zal dit niet gebeuren zonder toestemming van de bewoner zelf of de familie. Het uitgangspunt is om de zorg te verbeteren met instemming van iedereen, niet om menselijk gedrag te meten zonder motivatie. De families zijn overigens ook positief over het systeem. Het schept vertrouwen dat snelle interventies nu mogelijk zijn en ze vinden het leuk dat dit kan zonder camera's. Want naar privacy toe geeft dat toch een beklemmend gevoel.

die voelen wanneer een persoon uit bed stapt of als iemand zou vallen. Als een bewoner 's nachts opstaat, dan wordt de plintverlichting automatisch ingeschakeld. Op die manier kan de bewoner zich meteen oriënteren en vermindert het ook de kans op vallen. Mochten de sensoren toch een val detecteren, dan begint de plintverlichting te knippen. Op die manier weet de bewoner dat zijn val geregistreerd is en dat de verzorgers hiervan op de hoogte zijn. De verzorgers krijgen de melding binnen op hun smartphone of pager alsook op het centrale scherm. Ook als iemand abnormaal lang op de badkamer blijft, verwittigt het systeem de verzorgers.

De verzorgers kunnen zo meteen ingrijpen en het incident ook valideren. FloorInMotion maakt gebruik van een algortime dat zichzelf continu verbetert op basis van voorgaande ervaringen. ■

Congres 2018, Save the date!

Antwerpen, september 2017

Geachte mijnheer, mevrouw, Geachte standhouder uit het verleden en/of potentiële nieuwe standhouder,

Diegenen die in 2017 het VTDV-congres hebben bijgewoond zijn getuige geweest van de meegedeelde naamsverandering. Het alomgekende VTDV-logo werd na meer dan 30 jaar gewijzigd tot een modern meer verklarend nieuw logo met nieuwe naam: Zorg.tech.

Vandaar deze extra mededeling voor diegenen die er dit jaar niet konden bij zijn. Bij deze willen wij dan ook van de

gelegenheid gebruik maken om het volgend congres aan te kondigen. Het 29ste congres met de daaraan verbonden vakbeurs zal doorgaan in de provincie West-Vlaanderen, in de **Expo-hallen te Kortrijk op vrijdag 1 juni 2018**.

De Raad van Bestuur en alle Zorg.tech- leden hopen u en uw team er van harte te mogen begroeten.

De officiële uitnodiging tot inschrijving zal u overgemaakt worden eind dit jaar.

Achtingsvolle groeten

Ir. E. De Coster, Voorzitter

Ing. M. Claeys, Ondervoorzitter

Verslag van het IFHE-EU Congres 2017 in Bologna op 29, 30 en 31 mei 2017

Het 7e Europees Congres van IFHE Europe vond dit jaar plaats in Bologna Italië. Onze Italiaanse collega's van de vereniging SIAIS (Società Italiana dell'Architettura e dell'Ingegneria per la Sanità), onder voorzitterschap van Daniela Pedrini, stonden in voor de organisatie.

500 deelnemers met vertegenwoordigers uit 15 landen woonden het congres en de lezingen bij. Over 2 dagen werden na de plenaire openingszitting in twee ruimtes simultaan de lezingen gegeven. De voertaal was het Engels, gekruid met een Italiaans accentje. Zorg.tech was aanwezig met een delegatie en had ook drie sprekers afgevaardigd, namelijk Erik Van De Wauwer (UZ Leuven) met als onderwerp *Risk Management in a (university) hospital environment*, Ludo Vereecken (UZ Gent) met als onderwerp *Facing Challenges of Reduction of Patient Radiation Dose, Excellent Image Quality and Air Cleanliness in a Hybrid Cardiac Catheterization Laboratory* en Geert Martens (GZA Ziekenhuizen) met als onderwerp *Accreditation. A search for collaboration and continuous improvement*. De lezingen zijn op de website van Zorg.tech te raadplegen.

De klemtoon van de lezingen lag op optimalisatie van ontwerpen, onderhoud en veiligheid in ziekenhuizen, energie en energieverbeterprojecten. Het congres werd afgesloten met enkele werkbezoeken aan lokale gezondheidsinstellingen.

Parallel met het congres werden ook de EXCO- en Council-vergaderingen gehouden voor IFHE-EU. Zorg.tech werd vertegenwoordigd door ere-lid Paul Merlevede (secretaris van IFHE-EU EXCO) en door de Zorg.tech-bestuursleden Roger Albertijn en Eddy De Coster, die deel uitmaken van respectievelijk de IFHE-EU EXCO- en Council-vergadering.

In de verschillende werkgroepen werden de ingezonden *Call For Study*-projecten toegewezen en Zorg.tech zal een financiële tussenkomst krijgen voor hun inzending met betrekking tot rationeel watergebruik in de zorginstellingen, in samenwerking met VLAKWA, het Vlaams Kenniscentrum Water. In een andere werkgroep werd een postuniversitaire opleiding goedgekeurd waar Europese universiteiten aan kunnen deelnemen. Zorg.tech zal UZ Leuven om samenwerking hiervoor vragen. Verdere info zal vermeld worden op de Zorg.tech-website.

De volgende Europese afspraak is bij onze collega's uit Engeland van IHEEM, waar op 8 en 9 oktober 2018 het 8e IFHE-EU Congres zal plaatsvinden in Manchester. Via onze website zal u hierover nog verder bericht worden. ■

Roger Albertijn

Viega Advantix Vario-Wandafvoer Meer ruimte voor uw woonwens.

viega.be/AdvantixVario/nl

Douchecomfort op maat

De nieuwe Advantix Vario-wandafvoer valt op, door niet op te vallen. Dankzij de uiterst beperkte inbouwdiepte van slechts 25 mm integreert de douchegoot zich elegant in vrijwel elke wand en elke badkameromgeving. Tot op de millimeter inkortbaar tussen de 300 en 1.200 mm, kan hij bovendien perfect op elke bouwsituatie worden afgestemd. **Viega. Connected in quality.**

Miele Professional zorgt voor propere en steriele materialen in AZ Alma

Content reportage

Miele
PROFESSIONAL

Ziekenhuizen moeten aan steeds strengere wettelijke bepalingen voldoen op het vlak van medische kwaliteit en hygiëne, terwijl de druk op de kosten alsmaar hoger wordt. Centrale Sterilisatie Afdelingen (CSA) spelen hierbij een toonaangevende rol. Enerzijds zijn ze een bepalende schakel in de performantie van het ziekenhuis, anderzijds vertegenwoordigen deze diensten een belangrijk kapitaal. Miele Professional ontwikkelt en produceert systemen die gebruikt kunnen worden voor de volledige inrichting van de onreine tot en met de steriele zone in een ziekenhuis: (grote) reinigings- en desinfectietoestellen, systemen voor de desinfectie van de echosondes, sterilisatoren, karrenwasinstallaties en heel wat accessoires voor de medische technieken.

Miele Professional

Miele Professional is een afdeling van Miele NV met hoofdzetel in Mollem bij Asse. Deze firma ontwikkelt en produceert systemen voor de meest uiteenlopende sectoren: horeca, onderwijs, laboratoria, dienstverlening en industrie, sport en vrije tijd, zelfbedieningswasserettes, ziekenhuizen, zorgcentra, tandarts- en artspraktijken, Het gamma omvat professionele vaatwasmachines, wasmachines, drogers en mangels, systemen voor thermodesinfectie en sterilisatie. "Voor medische toepassingen, met de klemtoon op ziekenhuisomgevingen, bieden we systemen voor de volledige inrichting van de onreine tot en met de steriele zone", klinkt het bij Miele Professional. "Wij produceren reinigings- en desinfectietoestellen in verschillende formaten, systemen voor de desinfectie van de echosondes, sterilisatoren, karrenwasinstallaties en heel wat accessoires voor de medische technieken."

Dankzij het ruime gamma kan Miele altijd direct inspelen op de meest uiteenlopende wensen van klanten. Afhankelijk van de behoefte en ruimte kan telkens een pasklare oplossing worden gevonden. De sterilisatoren zijn beschikbaar in

verticale en horizontale modellen met een bruikbaar volume tussen 310 en 1420 liter en een capaciteit die varieert van vier tot achttien steriele eenheden of van vier tot vierentwintig ISO-rekken. "Ook de karrenwasinstallatie kunnen wij afstemmen op de behoeften van het project", horen we bij de Duitse fabrikant. "We hebben types voor één transportwagen, zestien DINcontainers, veertig schalen of honderdachtenzestig OK-klompen, maar ook systemen voor twee transportwagens, tweeëndertig DIN-containers, zestig schalen of tweehonderdtweënvijftig klompen. Met de nieuwste modellen kunnen zelfs klassieke instrumenten worden behandeld."

AZ Alma

Ook bij AZ Alma kozen ze voor de kwaliteit van Miele Professional voor de inrichting van hun onreine tot en met de steriele zone. In de operationele afdeling bevinden zich meerdere sterilisatoren, was- en desinfectietoestellen en een karrenwasinstallatie met de geïntegreerde optie voor de reiniging en desinfectie van medische instrumenten. In de kelderverdieping worden Miele Professional wasmachines en drogers gebruikt in de interne wasserij voor de kledij van het personeel. Het ziekenhuis in Eeklo koos voor Miele op basis van de kwaliteit van de producten en de uitstekende service. De werking van een ziekenhuis, zeker in de operationele zone, mag op geen enkel moment stilvallen. Daarom was het ook noodzakelijk om te investeren in betrouwbare systemen en om samen te werken met een partner die dag en nacht de nodige technische ondersteuning kan bieden bij eventuele defecten. ■

Meer info: www.miele.be

Daniela Pedrini, de nieuwe voorzitter van IFHE-EU

Op 28 mei 2017 vond de overdracht plaats van het voorzitterschap van IFHE-EU in Bologna. Zorg.tech is sinds 1976 al lid van de internationale vereniging IFHE en dus ook van de Europese afdeling IFHE-EU. Op 28 augustus vond de IFHE Council Meeting plaats in Rio de Janeiro. Op deze vergadering heeft Zorg.tech-vertegenwoordiger Roger Albertijn een interview gehad met Daniela Pedrini, de huidige voorzitter van IFHE-EU over haar beleid voor de komende 2 jaar.

De hoofdpunten van haar periode zijn samen te vatten in volgende punten:

- Bijkomende landen lid maken van IFHE-EU: vooral landen uit het voormalige Oostblok maar ook Zweden en Portugal zijn afwezig op de jaarlijkse vergadering
- De initiatieven gedurende de vorige periode onder leiding van Juha Rantasalo (Finland) verderzetten met betrekking tot de Call for studies: hierbij worden de verschillende leden opgeroepen om studies te laten uitvoeren met een financiële tussenkomst vanwege IFHE-EU.
- De communicatie tussen de landen en haar leden vergroten door middel van de verder uitgebouwde website van IFHE-EU met daarop studies, artikels, lezingen... Men stelt vast dat de taalbarrière een probleem kan vormen en hiervoor worden oplossingen gezocht.

- Het ontwikkelen en aanbieden van een Internationale opleiding 'Technical Healthcare Management' (master of science / postgraduaat) die tot stand komt tussen verschillende universiteiten in Europa en waar de aanzet gegeven is door de Oostenrijkse en Duitse collega's.
- Het opzetten van een benchmarking tussen groepen van instellingen (grote/kleine ziekenhuizen, wzc's, etc.) om op vlak van facilitair management te kunnen beschikken over cijfergegevens om het management te overtuigen van de noodzaak van bepaalde plannen. ■

IFHE-congres in Brisbane

Op de website van Zorg.tech kan u binnenkort meer info vinden met betrekking tot de volgende congressen, onder andere de oproep tot lezingen voor het volgende IFHE-congres in Brisbane van 6 tot 11 oktober 2018 en voor het volgende IFHE-EU Congres in Manchester op 8 en 9 oktober 2019.

Contactpersoon voor Zorg.tech internationaal: Roger Albertijn

Meer info: www.vtdv.be (binnenkort ook een nieuwe website)

Operatiekamers ■ Endoscopie-units ■ Afdelingen ■ Klinieken ■ Poliklinieken ■ IC-units

Q-bital werkt wereldwijd samen met zorgaanbieders om te zorgen voor veilige, flexibele klinische omgevingen en ondersteuning van het personeel bij kerntaken zoals capaciteitsmanagement, renovatiemanagement en het inspelen op noodsituaties. Samen met onze partners verleggen we de grenzen van de gezondheidszorgverlening door betrouwbare, tijdelijke operatie- en afdelingsfaciliteiten aan te bieden die een efficiëntere patiëntenstroom mogelijk maken.

Ga voor meer informatie naar www.q-bital.com

 Q-bital
EXPANDING HEALTHCARE

Legionellabestrijding zonder toevoeging van chemicaliën, op basis van water.

Newtec Water Systems is als Belgische pionier reeds meer dan 10 jaar actief in de desinfectie van drinkwater, meer bepaald de bestrijding van biofilm en legionella. De **AqualityBox** is een milieuvriendelijk en duurzaam alternatief voor thermische desinfectie op basis van water zonder toevoeging van chemicaliën noch metalen. Er wordt een kleine hoeveelheid keukenzout gebruikt om een constante kwaliteit te kunnen garanderen van het geproduceerde desinfectiemiddel. De aanwezige zouten in het drinkwater verschillen van streek tot streek. Door geen gebruik te maken van chemicaliën wordt nog op een tweede en derde manier aan CO₂-vermindering gedaan. De productie, verpakking, transport en opslag van chemicaliën worden namelijk overbodig.

De **AqualityBox** is het resultaat van jarenlange ervaring in de zorgsector. Het design en de werking is speciaal ontwikkeld, waarbij veiligheid, robuustheid en eenvoud centraal staan. Het geproduceerde desinfectiemiddel op basis van vrij chloor wordt aangemaakt via een veilig procédé: anodische oxidatie. De concentraties liggen ver beneden 1%, waardoor er geen gevaar bestaat bij aanraking, lekkage of overloop. Onbevoegde personen kunnen zichzelf nooit in gevaar brengen. Het plug-and-play design maakt de **AqualityBox** multi-inzetbaar- en uitbreidbaar: de **AqualityBox** groeit mee met uw bedrijf.

Voordelen

- ✓ Milieuvriendelijk en duurzaam
- ✓ Op basis van water
- ✓ Aanmaak van desinfectiemiddel ter plaatse
- ✓ Geen chemicaliën
- ✓ Doseren in waterleiding
- ✓ Zeer lage energie- en operationele kost
- ✓ Biofilm- en legionellabestrijding
- ✓ Zowel voor koud als warm water
- ✓ Plug-and-Play
- ✓ Veilig - geen risico voor personen of omgeving
- ✓ Volledig autonoom
- ✓ Beheer en bewaking op afstand
- ✓ Gecertificeerd alternatief thermische desinfectie

Lutte contre la légionella sans ajout de produits chimiques, à base d'eau.

En tant que pionnier belge, **Newtec Water Systems** se consacre depuis plus de 10 ans à la désinfection de l'eau potable et plus particulièrement à la lutte contre le biofilm et la légionella. L'**AqualityBox** est une alternative écologique et durable pour la désinfection thermique vu qu'elle utilise l'eau comme base et aucun produit chimique ni métal sont ajoutés. Une petite quantité de sel de table est utilisée pour pouvoir garantir une qualité constante du désinfectant produit. Les sels présents dans l'eau potable varient en fonction de la région. En n'utilisant pas de produits chimiques, les émissions CO₂ sont réduites d'une deuxième et d'une troisième façon. La production, le conditionnement, le transport et le stockage de produits chimiques ne sont plus nécessaires.

L'**AqualityBox** est le résultat de nombreuses années d'expérience dans le secteur des soins de santé. Le design et le fonctionnement ont été spécialement développés à cet effet en accordant une position centrale à la sécurité, la robustesse et la simplicité. Les désinfectants à base de chlore libre produits par le biais d'un procédé sécurisé: l'oxydation anodique. Les concentrations sont largement inférieures à 1%, raison pour laquelle il n'existe aucun danger en cas de contact, de fuite ou de débordement. Des personnes non qualifiées ne peuvent jamais se mettre en danger. Le design plug-and-play rend l'**AqualityBox** polyvalent et extensible : l'**AqualityBox** se développe avec votre entreprise.

Avantages

- ✓ Écologique et durable
- ✓ À base d'eau
- ✓ Production d'un désinfectant sur site.
- ✓ Pas de produits chimiques
- ✓ Dosage dans les conduites d'eau
- ✓ Coûts énergétiques et opérationnels très réduits
- ✓ Lutte contre le biofilm et la légionella
- ✓ Pour l'eau froide et chaude
- ✓ Plug-and-play
- ✓ Sécurisé - aucun risque pour les personnes et l'environnement
- ✓ Totalement autonome
- ✓ Gestion et contrôle à distance
- ✓ Alternative certifiée à la désinfection thermique

KALENDER

DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT / THEMA
maandag 25 september 2017: UITGESTELD!	Kringwerking Vlaams-Brabant/Limburg	Studieavond i.s.m. Akzo Nobel
maandag 2 oktober 2017	Kringwerking Antwerpen	Bezoek nieuwbouw AZ Sint Maarten in Mechelen
donderdag 5 oktober 2017	Zorg.tech	"Op weg naar slimme zorgproducten. Veiligheid en uitdagingen." i.s.m. Haelvoet
donderdag 12 oktober 2017	AFTSH	Congres AFTSH in Namen
zondag 15 oktober 2017	Zorg.tech i.s.m. de senioren	Najaarsactiviteit in Antwerpen (Linkeroever)
donderdag 19 oktober	Kringwerking Oost- en West-Vlaanderen	RWA-toepassing en inbraakbeveiliging voor medische apparatuur i.s.m. Brakel Aero en Cobra Technology in AZ Sint-Lucas Gent
vrijdag 20 oktober 2017	NVTG	Weekend overleg met NVTG
maandag 13 november 2017	Kringwerking Vlaams-Brabant/Limburg	Studieavond rond nieuwe normeringen i.s.m. Eleno en Afpro Filters
donderdag 30 november en vrijdag 1 december 2017	Zorg.tech	Studereis met fabrieksbezoek i.s.m. Forbo in Coevorden
donderdag 7 december 2017	Zustervereniging HFDV	Congres HFDV 2017 in Brasschaat
donderdag 8 maart 2018	UZ Leuven	Studiedag Zorgbeleid in Het Pand (Gent)
vrijdag 1 juni 2018	Zorg.tech	Zorg.tech Congres 2018 in Kortrijk Xpo
woensdag 11 april tot zaterdag 14 april 2018	Zorg.tech	Studereis met fabrieksbezoek Salto-Coopman Orona in Bilbao
maandag 29 januari 2018	Zorg.tech	Nationale studienamiddag Thor Park en EnergyVille in Gent & Nieuwjaarsreceptie

WELKOM BIJ ZORG.TECH !

Volgende personen sloten zich aan bij Zorg.tech. Alvast hartelijk welkom!

April 2017

Michiel Mentens - Orelia bouw vzw - Hoofd projectleider, **Maarten Scheelen** - Stijn- Dienstencentrum St.-Oda - Verantwoordelijke TD, **Lieve Dierckx** - Tabor vzw - Stafmedewerker Dienst Infrastructuur, **Pieter Thibaut** - DBC Olo vzw - Openluchtvoeding - Facilitair Directeur

Mei 2017

Kristien Vermeiren - UZ Gent - Facility Manager Bouw, **Petra Demoor** - UZ Gent - Projectmanager Bouw, **Luc Steyaert** - UZ Gent - Project Manager Technieken, **Coeckelbergs Patrick** - vzw Zorg-Saam ZKJ - Technisch &

Facilitair Beleidsverantwoordelijke, **Veeckman Femke** - ASZ Aalst - Projectleider, **Van Royen Marijke** - Revalidatie ZH Revarte - Stafmedewerker Kwaliteit, **Van de Velde Michel** - vzw Dennenhof - Hoofd Technische Ploeg-Preventieadviseur

Juni 2017

Van Overbeke Dries - Curando OLV van 7 weeën Ruiselede vzw - Beleidsmedewerker Gebouwen, **De Winne Nele** - Curando OLV van 7 weeën Ruiselede vzw - Departementshoofd Gebouwen, **Clauw Christophe** - Huize Zonnelyd vzw - Technisch Coördinator & ICT

Juli & Augustus 2017

Michiels Ronny - az Sint-Blasius Dendermonde - Projectmedewerker TD, **Van Oerle Tim** - MKL - ReVarte - Projectleider Bouw & Verbouwingen

Distributie van warm en koud sanitair water

Om doeltreffende de ontwikkeling van bacteriën in het waterleidingnet te beperken, bevelen experts drie fundamentele acties aan:

- Een goede watercirculatie waarborgen en stagnatie vermijden
- Kalkaanslag en corrosie tegengaan dankzij een ontwerp en onderhoud aangepast aan de waterkwaliteit en de eigenschappen van de installatie
- Het water in de installaties op een hogere temperatuur houden of in staat zijn tijdig de temperatuur te verhogen

SYSTEM'O[®]

is geschikt voor al deze ingrepen en laat toe deze doeltreffend uit te voeren.

BIM

realisatie van de installatieplannen in:

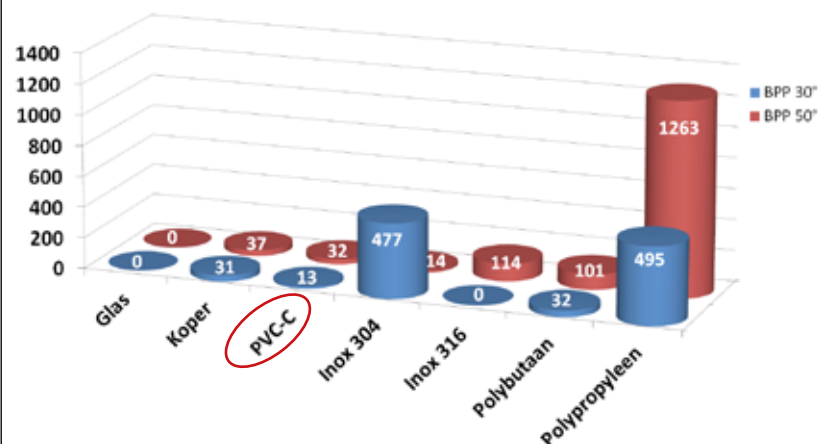
- REVIT
- Autocad
- PDF formaat

Werven geïnstalleerd met **SYSTEM'O[®]**:

- Cliniques Universitaires Saint-Luc (UCL) Bruxelles
- UVC Brugmann - site Paul Brien
- Universitair Kinderziekenhuis Koningin Fabiola
- Erasmus Ziekenhuis Brussel
- Centre Hospitalier Régional de Huy
- Centre Hospitalier de l'Ardenne in Libramont
- CHU Ambroise Paré in Bergen

BPP waardenvergelijking waargenomen bij 30°C en 50°C

Dank aan onze trouwe klanten

AZ Maria Middelaes • KBC Rusthuisvastgoed • Groep Coffinimo • VZW Ter Hovingen • Groep Aedifica • Armonea • Groep Mogro • VZW Vives • Vulpia • VZW Meredal • Sense Development

Realisaties

Boven de 300 serviceflats & assistentiewoningen. Meer dan 1300 kamers voor woon-zorgcentra. Omgevings- en Infrastructuurwerken. Bruggenbouw & parkeertorens voor ziekenhuizen.

Industriestraat 21 • 9240 Zele

☎ 052/45.07.17 • info@juri.be • www.juri.be

JURI
Sterk in 'de zorg'